

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART III

IMAGINING THE PAST

THE RECEPTION OF THE MIDDLE AGES IN SERBIAN ART
FROM THE 18TH TO THE 21ST CENTURY

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART III

BYZANTINE HERITAGE

AND SERBIAN ART I–III

EDITORS-IN-CHIEF

LJUBOMIR MAKSIMOVIĆ
JELENA TRIVAN

EDITED BY

DANICA POPOVIĆ
DRAGAN VOJVODIĆ

EDITORIAL BOARD

VESNA BIKIĆ
LIDIJA MERENIK
DANICA POPOVIĆ
ZORAN RAKIĆ
MIODRAG MARKOVIĆ
VLADIMIR SIMIĆ
IGOR BOROZAN
DRAGAN VOJVODIĆ

EDITORIAL SECRETARIES

MARKA TOMIĆ ĐURIĆ
MILOŠ ŽIVKOVIĆ

REVIEWED BY

VALENTINO PACE
ELIZABETA DIMITROVA
MARKO POPOVIĆ

MIROSLAV TIMOTIJEVIĆ

VUJADIN IVANIŠEVIĆ

THE SERBIAN NATIONAL COMMITTEE OF BYZANTINE STUDIES
P.E. SLUŽBENI GLASNIK
INSTITUTE FOR BYZANTINE STUDIES, SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

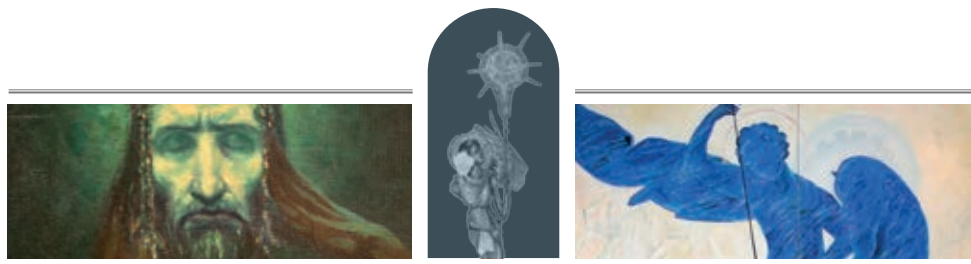
IMAGINING THE PAST
THE RECEPTION OF THE MIDDLE AGES IN SERBIAN ART
FROM THE 18TH TO THE 21ST CENTURY

EDITORS

LIDIJA MERENIK
VLADIMIR SIMIĆ
IGOR BOROZAN

BELGRADE, 2016

PUBLISHED ON THE OCCASION
OF THE 23RD INTERNATIONAL CONGRESS OF BYZANTINE STUDIES

This book has been published with the support of the
MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA
P.U.C. "POGREBNE USLUGE" – BELGRADE

CONTENTS

I. FROM TRADITION TO HISTORY: MAPPING THE PAST IN 18TH CENTURY ART

THE IMAGE OF THE PAST AS A HISTORICAL ARGUMENT. THE RECEPTION OF THE MIDDLE AGES IN SERBIAN BAROQUE ART	11
<i>Vladimir Simić</i>	
ON OLD WINE IN NEW WINESKINS. TRADITIONAL PAINTING AMONG THE SERBS IN THE LATE 17 TH AND EARLY 18 TH CENTURY	25
<i>Ljiljana Stošić</i>	
OLD ICON PAINTING AND THE RELIGIOUS REVIVAL IN THE 'KINGDOM OF SERBIA' DURING AUSTRIAN RULE 1718–1739.	33
<i>Ana Milošević</i>	
THE RECEPTION OF TRADITIONAL THEMES ON THE EARLY BAROQUE ICONOSTASES IN SLAVONIA. AT THE CONTACT POINT OF SOUTHERN BALKAN AND UKRAINIAN INFLUENCES.	39
<i>Aleksandra Kučeković</i>	
ART AND THE RENEWAL OF THE MEDIEVAL POLITICAL TRADITION IN THE METROPOLITANATE OF KARLOVCI IN THE MID-18 TH CENTURY	47
<i>Miroslava Kostić</i>	
THE RECEPTION OF THE MIDDLE AGES IN SERBIAN ENLIGHTENMENT LITERATURE.	59
<i>Dragana A. Grbić</i>	
II. THE IMAGINARY RECONSTRUCTION OF THE MIDDLE AGES IN 19TH CENTURY SERBIAN ART	
BETWEEN EVIDENCE AND IMAGINATION. THE SHAPING OF TRADITION AND ART IN THE SERVICE OF THE 19 TH CENTURY SERBIAN MONARCHY.	71
<i>Igor Borozan</i>	

THE MID-19 TH CENTURY POPULARISATION OF THE MIDDLE AGES AND THE RESURGENCE OF THE GOLDEN AGE: ANASTAS JOVANOVIĆ'S <i>SERBIAN MONUMENTS</i>	87
<i>Danijela Vanušić</i>	
THE RECEPTION OF THE MYTHICAL PAST IN THE ART OF SERBIAN SYMBOLISM. <i>THE FINDING OF THE HEAD OF PRINCE LAZAR</i> BY ĐORĐE KRSTIĆ AND MARKO MURAT	95
<i>Jovana Nikolić</i>	
THE SYMBOLIST VISION AND HISTORICAL CONFIRMATION. <i>THE BURNING OF ST. SAVA'S RELICS</i> BY STEVAN ALEKSIĆ	101
<i>Jasna Jovanov</i>	
THE NEO-BYZANTINE STYLE IN THE ARCHITECTURE OF SERBIAN ORTHODOX CHURCHES IN 19 TH CENTURY CROATIA	107
<i>Dragan Damjanović</i>	
THE ARTISTIC TRANSFORMATION OF MEDIEVAL HISTORY AND THE REPRESENTATIVE CULTURE OF THE SERBIAN/YUGOSLAV MONARCHY IN THE FIRST HALF OF THE 20 TH CENTURY	119
<i>Igor Borozan</i>	
CREATING THE PAST: THE PALACE COMPLEX OF THE KARADORĐEVIĆ DYNASTY IN THE LIGHT OF REVIVING THE MIDDLE AGES	135
<i>Tijana Borić</i>	
 III. IDENTITIES OF THE MODERN AND THE NEW MIDDLE AGES IN SERBIAN ART OF THE 20TH AND 21ST CENTURIES	
THE BYZANTINE LEGACY IN SERBIAN MODERN ART	149
<i>Irina Tomić</i>	
BETWEEN ARTISTIC NOSTALGIA AND CIVILISATIONAL UTOPIA: BYZANTINE REMINISCENCES IN SERBIAN ARCHITECTURE OF THE 20 TH CENTURY	169
<i>Aleksandar Kadijević</i>	
ALEKSANDAR TOMAŠEVIĆ – THE PATH FROM THE SUBSTANCE OF THE FRESCO TO THE SPIRIT OF BYZANTIUM	179
<i>Mileta Prodanović</i>	
CONTEMPORARY ART, POSTMODERNISM – THE NEW MIDDLE AGES IN THE WORKS OF MILETA PRODANOVIĆ AND ZORAN GREBENAROVIĆ	187
<i>Lidija Merenik</i>	
THE BYZANTINE LEGACY IN CONTEMPORARY ART – THE CASE OF ČEDOMIR VASIĆ AND ALEKSANDAR RAFAJLOVIĆ	195
<i>Katarina Mitrović</i>	

THE MEDIEVAL SPIRITUAL VERTICAL IN THE WORK OF SERBIAN ARTISTS IN KOSOVO AND METOHIJA – SVETOMIR ARSIĆ AND ZORAN FURUNOVIĆ	201
<i>Srđan Marković</i>	
THE PRESERVATION AND PRESENTATION OF MEDIEVAL HERITAGE IN SERBIA IN THE 19 TH AND 20 TH CENTURIES.	211
<i>Milan Popadić</i>	
SERBIAN ICON PAINTING OF THE 20 TH CENTURY	219
<i>Irina Tomić</i>	
MAPS.	229
CHRONOLOGY.	233
BIBLIOGRAPHY.	235
LIST OF COLLABORATORS AND THEIR AFFILIATIONS	251

THE IMAGINARY RECONSTRUCTION OF THE MIDDLE AGES
IN 19TH CENTURY SERBIAN ART

CREATING THE PAST: THE PALACE COMPLEX OF THE KARADORĐEVIĆ DYNASTY IN THE LIGHT OF REVIVING THE MIDDLE AGES

TIJANA BORIĆ

With its location at the highest point of the Dedinje hill and its distinctive symbolic and structural form, the Royal Palace stood out amongst both private and public buildings in the capital city of Belgrade. Besides being the home of a sovereign and his growing family, the palace had another, equally important function, that of an official state institution of the highest national and political order.¹

Having been restored to power in the early 20th century, the royal Karađorđević family embarked on a thorough reconstruction and equipment of the luxurious palace complex in the heart of Belgrade.² As the entire complex sustained substantial damage in World War I, the house of Aleksa Krsmanović in Terazije served as a provisional palace of Prince Regent Alexander between 1918 and 1922.³ The building of the New Palace⁴ was renovated and became operational only as late as the eve of the wedding of King Alexander and Queen Maria, on June 8th, 1922.⁵ At the same time, preparations were under way for the commencement of construction of a new royal residence.

The construction of the palace for the King of Yugoslavia represented a first-rate event in the political, economic and cultural life of the newly created composite state. The palace complex of the Karađorđević dynasty was unambiguously developed and perceptibly designed with the person and character of the investor, King Alexander I Karađorđević, in mind. The 20th century placed numerous challenges in the way of the dynastic

programme of the Karađorđević family, particularly in the context of its re-definition and the establishment of a new cultural identity within the framework of a tangibly increased and thoroughly changed socio-political space of the newly formed multinational community. With a view to the unhindered survival of the state, the creator of the Kingdom had to cope with numerous social differences. King Alexander recognised in the Serbo-Byzantine heritage a strong propagandist potential that was crucial for the homogenisation of a multi-confessional, multicultural and multinational population. Therefore, the multi-layered concept of the *New Mansion* at Dedinje doubtlessly came to being as the fruit of a carefully structured and elaborate programme based on a contemporary interpretation of the medieval heritage in the spirit of the Serbo-Byzantine stylistic expression. At the same time, it represented a vital source of self-recognition, legitimisation and promotion of the monarchic status. The proposed model of appropriation and reinterpretation of the rich civilizational legacy of the medieval Serbian state proved to be a powerful means for the glorification and emancipation of the Karađorđević dynasty.

Owing to its exceptional location in the immediate vicinity of the city centre, but also at the same time being secluded, the Dedinje hill was a natural choice for the new site of the royal residence. Already between the two World Wars, Dedinje started enjoying the reputation of an elite neighbourhood, with attractive summer houses and mansions of members of reputable circles of the authorities. The palace complex of the Karađorđević dynasty at Dedinje at the time of construction of its palaces comprised an area of nearly sixty hectares of wasteland. The largest portion of this imposing plot of land had belonged to the Serbian Patriarchate, which sold or gifted parts of it and conceded

¹ Adamson, *Making of the Ancien-Regime Court*, 13–27.

² Марловић, *Трајање за изгубљеном целовишошћу*, 208.

³ Борић, *Теразије*, 176–178.

⁴ Игњатовић, *Архитектура Новог двора*, 68–81.

⁵ *Београд у прошлости и садашњости*, 202; Ацовић, Борић, *Њихова Краљевска Височанства*.

Fig. 88. The Royal Palace, Belgrade, 1924–1929.

the remainder in exchange for some of the royal estates in Belgrade and Serbia.

The strategic location of the residential palace, which the monarch personally selected at the highest point of the sloping terrain, allowed the royal home to be seen even from remote parts of the city and at the same time provided a wonderful vista of the distant skyline of the capital.⁶ Symbolically and metaphorically, the selection of this dominating point and the development of this city hillock turned the palace complex into an idealised image of society monitored by the watchful eye of the charismatic King the Unifier, whereas the formidable undertaking of transforming the virgin landscape and

creating things from scratch in keeping with the king's military persona was allusive of the territorial undertakings that had marked his reign centred around the idea of fighting for the ultimate unification of the South Slavic peoples.⁷ The newly created Yugoslav monarchy, founded on the unity of three nations that was hard to sustain, needed this space for the purpose of legitimising its own power and verifying the nations' political will and desire to live together.

In addition to numerous quotes from the treasury of European Imperial Art and evocations of Antiquity, signalling that the young monarchy belonged to the European cultural circle and its civilizational values, the

⁶ Борић, *Архитектура дворског комплекса*, 57.

⁷ Игњатовић, *Југословенство у архитектури*, 179–190.

Fig. 89. The Royal Palace and the palace chapel of the Holy Apostle Andrew the First-called, Belgrade, 1924–1929

integrative matrix for overcoming differences and underpinning the idea of closeness among the South Slavic peoples was found in the rich stock of medieval art. We shall concentrate on only one segment of this multitude of multi-layered interventions that created a convincingly tangible image of a mythic past and a desired future through a revitalisation of the medieval heritage.

When it was under construction, the royal palace was better known as the *New Palace* or the *New Mansion of H.M. the King at Dedinje*.⁸ Predominantly conceived as a private residence of the royal family catering to the needs and providing the comfort of family life and at the same time as a source of dynastic grandeur and a

prime dynastic and state symbol, it also required a carefully selected architectural garb. Involved in this grandiose undertaking of turning the newly built Dedinje complex into a powerful political instrument through a synergy of architecture, artworks and idyllic landscapes was a large team of influential ideologues and seasoned builders, artists and artisans.

A speedy materialisation of the project implied the existence of a strict hierarchy and a smooth flow of information from the investors to the designers to the contractors. Therefore, formed within the Palace Administration was a construction section with a construction committee whose key member was engineer Sergej Nikolajevič Smirnov. Being close to the king and a reputed expert in Serbo-Byzantine architecture, he was appointed

⁸ Архив Југославије, Фонд Двор КЈ.

Fig. 90. Atrium of the Royal Palace, Belgrade, 1924–1929

supervisor of architectural work and thereafter librarian of the Royal Palace.⁹ At the behest of King Alexander, he also headed a large archaeological expedition that conducted comprehensive field investigations and scholarly and exploratory trips to medieval churches and monasteries, during which, for political purposes, focus was placed on the regalia of medieval rulers.¹⁰

The king himself played an active part in the creation of a complex image of the royal residential compound that was to match the ideology of the ruler in keeping with the general postulates of the European artistic canon,

social reality and also the king's personal affinities as the investor. Therefore, all decisions on conducting construction and installing equipment were sent to him personally for approval.¹¹ In 1923, in order to control and monitor the progress of work on the future residence from close proximity, the so-called *Thatched House*, designed by engineer Ivo Valand, was built on the main road that gradually ascends to the top of the hill on which the residence was to be erected in due course.

The construction of the Royal Palace with a palace chapel and outbuildings lasted without interruption between 1924 and 1929 (fig. 88, 89).¹² The interior de-

⁹ Заоставштина Сергеја Смирнова, Народна библиотека Србије, Поседни фондови, сиг. Р-699.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ Архив Југославије, Фонд Двор КЈ-74, ф. 365, 368.

¹² Трпковић, *Сјари двор на Дедињу*, 101.

Fig. 91. Capital of a column, The Royal Palace, Belgrade, 1924–1929.

sign work lasted until 1934.¹³ That the construction of the residence for the royal couple was a matter of state importance is indicated by the fact that the palace was consecrated in 1929, on the anniversary of the unification of the Kingdom of Yugoslavia, in the presence of the royal family. Once the flag was flown, the palace was declared the official residence of King Alexander and Queen Maria, which is also attested by an inscription carved on the parapet in one of the rooms in the basement (fig. 92).¹⁴ When the royal family moved in, this marked the beginning of the active role the Dedinje palace would play as a promoter of the national idea and as an urban memorial site, a fact particularly highlighted by its frequent mention in the media of the time.

The preliminary designs of the Royal Palace at Dedinje were produced in the first half of 1925 by the local architect Živojin Nikolić, who had received his education in Europe.¹⁵ King Alexander's request that the Dedinje palace be on a par with other European palaces and glorify the dynastic status and ideology that highlighted the values of authenticity and uniqueness could only be fulfilled by a seasoned architect.¹⁶ The difficult task of producing a thorough analysis and synthesis of diversely conceived spaces that needed to be organised into a harmonious and sumptuous whole by means of secondary elements of architecture was entrusted to

Academician Nikolaj Petrovič Krasnov, an architect of elite status gained due to the commissions he had executed for the Russian Imperial Court.¹⁷ From 1926, he was involved in a number of jobs, from designing to supervision of decoration work, to designing furniture, to producing architectural sculptures, heraldic insignia and other elements of interior design, to landscape architecture.¹⁸

The period between the two World Wars in the Kingdom of Yugoslavia is remembered, among other things, as a period of cultural influence exerted by Russian émigrés, who found a first-class patron in King Alexander.¹⁹ It is, therefore, no wonder that engaged in the wide-ranging artistic work related to the royal residence were numerous professionals hailing from Russia, such as the architect Viktor Lukomski and the painters Nikola Majendorf, Boris Obraskov, Viktor Ševcov, Vladimir Bičkovski, Evgenije Varun-Sekret, Matej Rajtlinger and Ivan Diki, who continued working in their field of speciality in the Kingdom of Yugoslavia.²⁰ The presence of Russian architects, engineers, painters and decorators contributed to increasing the number of specialists raised inside the Byzantine cultural circle, who represented an extraordinary pool of professionals able to effectuate the promotion of the required original values of the

¹³ Архив Југославије, Фонд Двор КЈ-74, ф. 362–363, 512–516.

¹⁴ *Освећење краљевској дома*, 2.

¹⁵ Југовић, *Инџинири у окружју крушевачком*, 100.

¹⁶ For more on the royal patronage v. *Princes, Patronage and the Nobility*, 16–20.

¹⁷ Калинин, Кадиевич, Земляниченко, *Архитектор высочайшего двора*, 160–163.

¹⁸ Камилић, *Двор јујословенској краља*.

¹⁹ Јовановић М., *Краљ Александар и руски уметници*, 93–97.

²⁰ Архив Југославије, Фонд Двор КЈ-74, ф. 512–516.

Fig. 92. Parapet of a hall in the basement of the Royal Palace, Belgrade 1929

national style founded on the restoration of the medieval Serbo-Byzantine tradition that was in harmony with the broader ideological and cultural movements prevailing in Europe at the turn of the centuries.²¹ This artistic return to the past through a reinterpretation of the grandiose oeuvre produced during the Middle Ages gave rise to an authentic architectural work of strong tectonics, construction logic and vivid ornaments aiming at reflecting the stability and vitality of the nation and inducing strong dynastic and patriotic sentiments.

The Dedinje palace was built in a vernacular variant of the Serbo-Byzantine style within the structural framework of a European aristocratic country mansion.²² The royal residence of nearly 4,000 square metres in area is a two-storey building with attic and basement, and of a compact rectangular floor plan, with rooms functionally arranged around the central core. The spatial

organisation of rooms around a central hall provides a direct visual, symbolic and physical contact with the nature. With its colonnades and arched porticos on the first and ground floors, it is suggestive of the architectural tradition of Balkan residential buildings, the same as the shady long-eaved roof planes with the characteristic chimney caps that create exciting light contrasts.²³ All the façades are lined with white stone brought from the island of Hvar. The sumptuousness and brightness of this material is related to the concept of grandeur, whereas frequent mention of the provenance of the stone overlay on the royal residence from the newly added coastal areas was part of the state's political propaganda aimed at their natural incorporation into the Kingdom. Broad surfaces assisted by the logic of symmetry in the arrangement of the outside features contribute to the monumentality of the edifice and the tours de force of the stonemasons and carvers add to its overall picturesqueness.

²¹ Кадијевић, *Један век изражења националног стила*, 105–133.

²² Ibidem, 221. Cf. Игњатовић, *Југословенство у архитектури*, 179–192, particularly 183–184.

²³ Дероко, *Један ствари београдски ентеријер*, 215–216.

The sculpted decorations on the capitals (fig. 91), the windows and the entrance of the palace are expertly selected ornaments, inspired by the medieval tradition of bas-relief decoration involving plant and animal motifs. Outstanding by their artistic interpretation of condensed knowledge are the sculpted decorations adorning the capitals of the secluded garden, an area reserved exclusively for family members and privileged guests, situated south of the palace and creating a functional link between the palace and the palace chapel.

The capitals, each with totally different carved ornaments, are brought to the fore by the harmonious rhythm of the columns. All the capitals feature either exact replicas or freely interpreted recognisable motifs of fantastical creatures, vines and interlaces borrowed from the ornamental repertory of the medieval endowments of the Nemanjić dynasty (Studenica, Dečani) and the Lazarević family (Lazarica, Ravanica), which, together with rather suggestive quotes from the Byzantine imperial iconography, such as eagles on the planters,

testify to the fact that the King is the legitimate restorer of the golden age and guardian of the glorious past.

This borrowing from the repertory of the most respected endowments and sepulchral churches of the Nemanjić and Lazarević families is of multiple importance. On the one hand, there is a visual parallel with the medieval dynasty of holy lineage, which also had its roots among the people, with its founder and most prominent members. On the other hand, the interpretations and appropriations of the Studenica and Dečani churches are strongly marked by a characteristic stylistic duality, that is, a unity between Western and Eastern art, which became a dominant aesthetic pattern both along the Adriatic coast and in the Balkans²⁴ and was therefore regarded as an important ideological point within the framework of contemporary politics.

Symbolic references to Emperor Dušan, the most powerful medieval ruler, played a special part, because he in his time, the same as the new sovereign now, had

²⁴ Чанак-Медић, Тодић, *Манасџир Сџугеница*, 41–65.

Fig. 93. Interior of the basement hall in the Royal Palace, Belgrade, 1924–1929

to cope with cultural and ethnic differences in the vast territory that he ruled over and whose politics was marked by a synergy of the eastern and western worlds.²⁵ A special place within the framework of this ideological overlap is held by the decoration of one of the rooms in the basement of the Royal Palace. Its frescoed cartouches contain a series of verses from and illustrations of the well-known epic poem in the pre-Kosovo cycle, *Ženidba cara Dušana* (The Marriage of Emperor Dušan) (fig. 93, 94), in which imperial power over South Slavic territories from the Adriatic coast to

²⁵ Макуљевић, *Умјетносћ и национална идеја*, 95–96.

Bulgaria is emphasised. A quote of a detail from the endowments of Prince Lazar, such as a rosette from Ravanica, the sepulchral church of the hero crowned with suffering and death, revitalises the old politico-ideological model of an ideal Christian ruler and the embodiment of the harmony between the earthly and heavenly kingdoms.

The capitals of the arched portico in front of the atrium are shaped like small baskets and the impostes like up-turned pyramidal frustums (fig. 90). Their most marked characteristic is the unique lace-like carving executed using the perforation technique, typical of Constantinople

Fig. 94. Scene from the cycle *The Wedding of Tsar Dušan*, basement of the Royal Palace, Belgrade, Belgrade, by around 1929

workshops, which distributed such artworks throughout the Mediterranean.²⁶ The smooth sides of the impostes serve to emphasise the frontal ornaments, most of which are leaf-shaped or floral, and, along with the two goblet motifs, contribute to a suggestive visualisation of heavenly bliss. The very architectural form of the secluded garden with a well in its centre corresponds to the sumptuous inner courtyards of ancient residences that provided peace and privacy for the residents. It was the atrium with a source of water in the form of a well or a fountain for ritual bathing in early Christian and

²⁶ Grabar, *Sculptures byzantines*.

Byzantine basilicas, as well as in later cloisters of medieval monasteries, that was allusive to the bliss of the Garden of Paradise containing a spring of life.²⁷

The centrepiece at the back of the palace atrium is a walnut tripod, which has been linked with hearths since ancient times. It continued as part of the Balkan tradition of furnishing houses and could be interpreted as reminiscent of the ruling dynasty's popular roots, a fact strongly emphasised by the ideologues of Yugoslavianism. The evergreen Mediterranean cypress planted in front of the south wall, was a tree of reputable

²⁷ Marinis, *Architecture and Ritual*, 95–96.

Fig. 95. Fresco on the southern wall of the palace chapel of the Holy Apostle Andrew the First-called, Royal Palace complex, Belgrade, around 1934

individuals in Antiquity and the Mediterranean region, but also a sacred tree of the Balkan Slavs. Through the cypresses planted by Saint Sava at Hilandar, the tree is linked with the offshoots of Serbian kings. It was by way of the Mediterranean that the identity of the lands that had recently been added to the Kingdom was being moulded as heirs to Antiquity, classical tradition, Byzantine legacy and imperial structure of governance.²⁸ Huge ensembles of monuments were erected throughout the Mediterranean during the reign of Justinian, with San Vitale in Ravenna and the Euphrasian Basilica in Poreč featuring similar forms of the highly developed type of atrium with characteristic perforated capitals.²⁹ Thus, visual means were used to underscore the idea of common cultural continuity and the natural right to *re*-unification, whilst the idea of authority was transposed outside the strictly national context of only one constitutive entity, whose tradition was adopted as state-building.

Outside the courtyard wall of the atrium is another circular walkway consisting of porches. In the south, an arched portico allows access to the palace chapel, dedicated to the patron saint of the Karađorđević dynasty, the Holy Apostle Andrew the First-called (fig. 95).³⁰ The cult of this saint, who is traditionally believed to have been the founder of the Apostolic See in Byzantium, was symbolically linked to military commanders and the military successes of the founder of the dynasty and particularly to the national struggle for independence in the 19th century, when it was being celebrated as an important state holiday related to the rulers' sovereignty and, therefore, featured prominently in the political programme of the day.³¹ The palace chapel was modelled on the King's Church at the Studenica monastery, an endowment of the most prolific medieval *ktetor*, King Milutin. Following the model of the Dečani monastery, the floor of the chapel was paved with onyx. In order that the exemplar might fully be emulated, a quarry was reopened at the village of Banjica, near Peć, where this

²⁸ Borozan, *Revitalization of the Antique Heritage*, 201–231.

²⁹ Коран, Шпут, *Архитектура византијској свейи*, 37–70.

³⁰ Смирнов, *Краљева црква на Дедињу*, 1–3.

³¹ Тимотијевић, *Јубилеј као колективна репрезентација*, 10–12.

semi-precious stone was being extracted in the 14th century.³² The Nemanjić line was once again clearly brought to the fore. Linking it visually and ideologically with the Karadorđević dynasty complemented the ideological principles of the continuity of the monarchy and extolled the ruling house rooted in the phenomenon of the golden age and its restoration.

The iconographic programme of carved images on the capitals of the colonnades of all three porches is centred around images of the four evangelists, which alternate and are positioned in such a way as to establish unambiguous visual communication with the privileged viewer moving among them by drawing their attention to the idea of a God-fearing and apostolic king. The capitals before the very entrance to the palace chapel are adorned with figures of angels praying and playing music, that is, with illustrative representations that combine perfect silence and joyful singing. This iconographic solution, being a reference to the late medieval patterns featuring in the monasteries on the east coast of the Adriatic, once again embodies the idea of bringing closer the two Christian traditions and the natural right to revive the shared history. The Christ-like image of the ruler culminates in the sacred space of the palace chapel, where it is visually and verbally presented through a *ktetorial* inscription above the lintel of the entryway inside the chapel.

The concept of the palace park at Dedinje was developed by the renowned expert in landscape architecture René-Edouard André, whose father had designed the garden at Versailles and a large number of parks throughout the world. The undertaking of creating a well-conceived green environment that comprised formal lawns,

fountains, sculptures, select vegetation and imported seedlings was a landscaping visualisation of the metaphor of an ideal monarchy, its grandeur, harmony and stability, grounded in the humanistic understanding of the palace park as Paradise on earth.³³ This interpretation is summarised in the allegorical carved depictions on the capitals in the main portal, where, through carefully selected zoomorphic motifs (peacocks, deer, lions), vines and *kantharoi*, the metaphysical realm of immortality and eternal bliss is highlighted and utilised in the royal propaganda as a vital agent of the dynasty and a promoter of a new golden age under King Alexander.

The image of the first Yugoslav monarch was built by means of contemporary interpretations and reminiscences of an idealised past and through incorporation of the medieval iconographic repertory of carved reliefs with symbolic notions of an ideal ruler. In order to establish social equilibrium, the Middle Ages, as the heir of state continuity and artistic progress, highlighted the similarities and closeness and erased the differences, testifying that the current cultural practices were a legitimate segment of European civilisation. Old symbols clad in new meanings were utilised to glorify the dynasty and promote the embracement of the new, Yugoslav identity. The suggestiveness of ornamental representations enhanced by the sumptuousness of the materials used had a powerful effect on the senses of the viewer with the purpose of glorifying the ruling house. Thus, the Royal Palace at Dedinje became a model guideline for shaping a unified national identity and a place where unified Serbian and Byzantine legacies were unveiled for the sake of a desired future.

³² Смирнов, *Краљева црква на Дединју*, 2.

³³ Delumeau, *History of Paradise*, 139–149.

MAPS

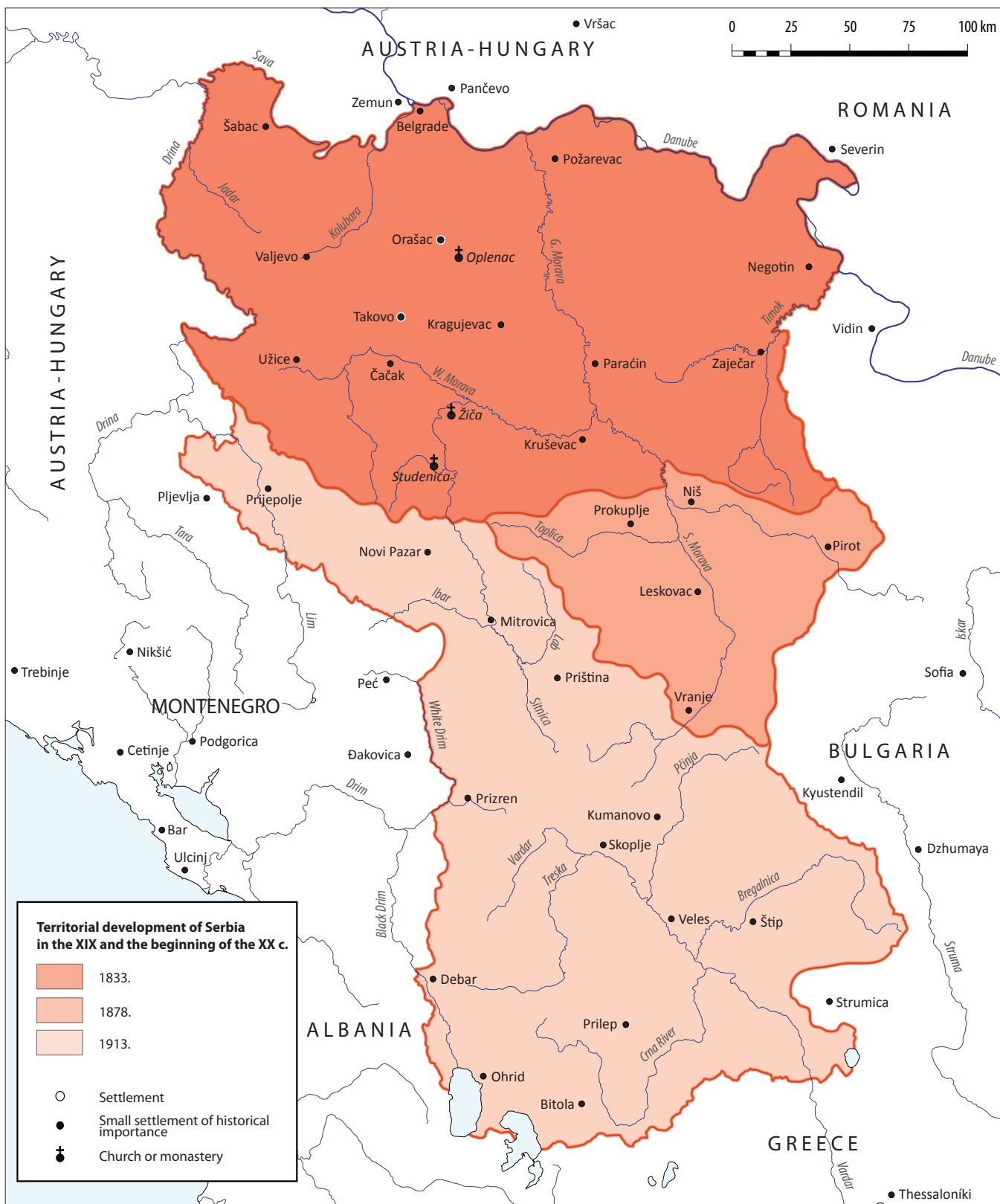

Map 1. Serbian Orthodox church in the Habsburg Monarchy, around 1730.

Map 2. Serbian and Rumanian Orthodox Churches in the Kingdom of Hungary, around 1910

Map 3. Territorial development of Serbia during the 19th and 20th centuries

Map 4. Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes/Yugoslavia (1918–1945)

CHRONOLOGY

1683	Last attempt of the Turks to seize Vienna fails. The Holy League, which waged wars on the Ottoman Empire until 1699, established.	1780	Maria Theresa dies. Emperor Joseph II, a proponent of the Enlightenment, accedes to the throne.
1690	Turkish offensive triggers the Great Migration of the Serbian people from the Ottoman Empire to Hungary. Emperor Leopold grants the Serbs religious and cultural autonomy.	1781	Joseph II issues Letters Patent on tolerance, proclaiming freedom of religion.
1691	Serbian Patriarch Arsenije III granted jurisdiction over ecclesiastical and secular matters through special Letters Patent. Szentendre becomes the seat of the Patriarch and the centre of Serbian culture.	1783	Dositej Obradović publishes his first Enlightenment work.
1699	Treaty of Karlowitz (Karlovci) signed. Serbs form military units along the border with Turkish lands.	1787	'Koča's Frontier'. Serbs establish volunteer detachments to fight the Turks. One of the volunteers is Karađorđe Petrović, the future leader of the Serbian Uprising.
1708	Metropolitanate See moves to the Monastery of Krušedol, whereas the Metropolitan rules from Karlovci.	1789	Austrian army seizes Belgrade. Celebrations throughout the Habsburg Monarchy marking the end of Ottoman rule.
1711	Count Georgije Branković, a descendent of the Serbian Branković Despots, dies. During his captivity, he authored <i>Hronike</i> (Chronicles), a history of the Serbian people.	1790	Leopold II accedes to the Austrian throne. Serbs hold a council at Timisoara demanding to be granted a separate territory in Hungary.
1718	Treaty of Passarowitz (Požarevac) signed. 'Kingdom of Serbia' founded under Austrian governance, with Belgrade as its seat.	1791	First Serbian gymnasium and theological seminary founded at Karlovci.
1720	Serbo-Russian political ties strengthened. Russian books, teachers and preachers arrive at the Karlovci Metropolitanate.	1794	Sublime Porte issues a <i>ferman</i> granting narrow local autonomy to the Serbs in the Belgrade Pashalik.
1739	Turks conquer the Kingdom of Serbia. Second Migration to Hungary under Patriarch Arsenije IV Jovanović.	1801	Turkish authorities (janissaries) in the Belgrade Pashalik rebel against the Sultan and perpetrate violence against the Serbian population.
1740	Maria Theresa accedes to the throne. She reaffirms Arsenije IV's privileges and political status.	1804	First Serbian Uprising against Ottoman rule starts at Orašac. Karađorđe Petrović is elected leader of the Uprising.
1747	Illyrian Court Deputation formed at the Vienna court with the objective of conducting Serbian political affairs.	1813	First Serbian Uprising suppressed.
1766	Sublime Porte abolishes the Patriarchate of Peć.	1815	Second Serbian Uprising begins at Takovo. Prominent Serbs elect Miloš Obrenović as their leader. Two years later he is proclaimed hereditary prince.
1770	Empress Maria Theresa issues a <i>Regulament</i> governing religious and political affairs of the Serbian people in Hungary.	1826	Hungarian Serbs found <i>Matica srpska</i> , the oldest cultural institution of the Serbian people.
		1830	<i>Hatt-i sharif</i> that recognises the suzerainty of Serbia made public.
		1835	First Serbian Constitution (<i>Sretenjski ustav</i>), providing, among other things, for the abolition of feudalism, adopted.
		1841	Belgrade becomes the capital of Serbia.

1848	Major cultural, national and political revolution of the Serbs in Hungary, which results in the creation of the autonomous region of the Serbian Voivodina and Banat of Temeschwar.	1914	King Petar Karađorđević abdicates in favour of his son Aleksandar. Austria-Hungary declares war on the Kingdom of Serbia.
1858	Exiled Obrenović family reinstated. After fourteen years in power, the Karađorđević dynasty is dethroned.	1918	End of military operations of the Kingdom of Serbia in World War I. The Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes formed.
1867	Ottoman authorities depart from Belgrade.	1927	Second International Congress of Byzantologists held in Belgrade.
1876–78	Serbian-Turkish wars. Upon the cessation of hostilities, Serbia expands its territory to the south and gains full independence.	1929	Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes renamed the Kingdom of Yugoslavia.
1882	Prince Milan Obrenović proclaimed the first king of the modern Serbian state, which thus becomes a kingdom.	1934	King Aleksandar Karađorđević assassinated in Marseille. The assassination marks the beginning of a long-lasting crisis in the country.
1886	Serbian Royal Academy of Sciences founded.	1941	German bombing of Belgrade and other towns marks the beginning of war in Yugoslavia.
1888	New constitution, the first in the newly independent state, adopted. Like contemporary European constitutions, it guarantees expansion of personal freedoms.	1945	Federal People's Republic of Yugoslavia proclaimed. Monarchy is abolished and the country is proclaimed a Republic.
1903	May Coup takes place. The assassination of King Aleksandar Obrenović results in the extinction of the Obrenović dynasty. King Petar Karađorđević accedes to the Serbian throne.	1961	Twelfth International Congress of Byzantologists held at Ohrid.
1904	King Petar I Karađorđević crowned in Belgrade.	1963	Yugoslavia renamed the Socialist Federal Republic of Yugoslavia. Josip Broz Tito elected President for life.
1905	Great School becomes Belgrade University, with five departments.	1980	Josip Broz Tito dies.
1912–1913	First Balkan War. Serbia, Bulgaria, Montenegro and Greece launch a joint military campaign against Ottoman rule. Following successful military operations, Serbia reintegrates the northern part of Raška and Kosovo.	1991	Civil war starts in Yugoslavia, resulting in the country's dissolution.
1913	Second Balkan War. Serbia expands its territory to Vardar Macedonia and parts of Metohija.	1992	Federal Republic of Yugoslavia, comprising Serbia and Montenegro, proclaimed.
		1999	NATO bombs Serbia.
		2003	State Union of Serbia and Montenegro established.
		2006	Serbia becomes an independent country.

BIBLIOGRAPHY

ГГБ = Годишњак града Београда, Београд
ГСУД = Гласник Српског ученог друштва, Београд
ЗЗСК = Зборник заштите споменика културе, Београд
ЗМПУ = Зборник Музеја примењене уметности, Београд
ЗМСЛУ = Зборник Матице српске за ликовне уметности, Нови Сад
ЗНМ = Зборник Народног музеја, Београд
ЗФФ = Зборник Филозофског факултета, Београд
ИСН = *Историја српског народа* I–VI, Београд 1981–1983.
ИЧ = Историјски часопис, Београд
ПИНУС Записи = Путевима инжењерства у Србији (и у Срба) Записи, Београд
РМВ = Рад Музеја Војводине, Нови Сад
ССЗН = *Сџари српски зајиси и најџиси*, ed. Љ. Стојановић, Београд 1902–1926.
ССКА = Споменик Српске краљевске академије, Београд
ХЗ = Хиландарски зборник, Београд
RIPU = Radovi Instituta za povijest umjetnosti, Zagreb

Александар Томашевић (1967) = Александар Томашевић, каталог изложбе, Београд 1967.

Алексић, Сџеван Алексић = И. Алексић, *Сџеван Алексић*, Прилози Летопису Матице српске, 1/2 (1928) 67–77.

Александар Томашевић (1982) = Александар Томашевић, edd. В. Војиновић, Г. Томашевић, Београд 1982.

Александрович, Украјинска иконографја = В. Александрович, *Украјинска иконографја воплощення зламу середньовіччя та нової доби*, Апологет 1–4 (16–19) (2009) 60–69.

Амброзић, Ристио Сџијовић = К. Амброзић, *Ристио Сџијовић (1894–1974)*, Београд 2006.

Антић, Анастјас Јовановић = Р. Антић, *Анастјас Јовановић – џалбоџијџије и фотјографје*, Београд 1986.

Арсић, Српска православна црква у Дубровнику = И. Арсић, *Српска православна црква у Дубровнику до џочейка XX века: сџоменица о 170-џодишњици џодизања цркве Св. Ђорђа на*

Посаџу и о 130-џодишњици освећења Блаџовешџенској храма у Дубровнику, Требиње–Дубровник–Београд, 2007.

Аџовић, Борић, Њихова краљевска величансџива = Д. Аџовић, Т. Борић, *Њихова краљевска величансџива Краљ Александар I и Краљица Марија – 85. џодишњица венчања*, каталог изложбе, Београд 2007.

Беоџрад у џрошлосџи и садашњосџи = *Беоџрад у џрошлосџи и садашњосџи. Поводом 500-џодишњице смрџи десџоџа Сџевана (1389–1427)*, ed. М. Стојадиновић, Београд 1927.

Бичков, Визанџијска есџейџика = В. В. Бичков, *Визанџијска есџейџика*, Београд 1991.

Богдановић Д., Свџи великомученик кнез Лазар = Д. Богдановић, *Свџи великомученик кнез Лазар српски*, Православни мисионар 189 (1989) 127–129.

Богдановић К., Визибилносџ лџиенџној динамизма = К. Богдановић, *Визибилносџ лџиенџној динамизма у сџаџиџним формама*, Чачак 2002.

Богдановић К., Sacratu Res = К. Богдановић, *Sacratu Res*, in: *Визанџеме*, каталог изложбе, Пожега 2001.

Богдановић С., Валџровић и Милуџиновић = С. Богдановић, *Михаило Валџровић и Драџуџин Милуџиновић као исџраживачи српских сџарина*, in: *Излоси Српској ученој грушџива. Исџраживања српске средњовековне умеџносџи 1871–1884*, каталог изложбе, Београд 1978, 5–81.

Богдановић С., Никола Плавџић = С. Богдановић, *Никола Плавџић и српске црквене сџарине на Земаљској изложби у Будимџеџиџи 1885. џодине*, ЗМСЛУ 13 (1977) 303–321.

Богдановић, Мишковић-Прелевић, Излоси Српској ученој грушџива = С. Богдановић, Љ. Мишковић-Прелевић, *Излоси Српској ученој грушџива. Исџраживања српске средњовековне умеџносџи 1871–1884*, каталог изложбе, Београд 1978.

Борић, Архџиџекџура дворској комџлекса = Т. Борић, *Архџиџекџура дворској комџлекса*, in: Д. Баџаџ et al., *Дворски комџлекс на Дедињу*, Београд 2012, 57–119.

Борић, Теразије = Т. Борић, *Теразије: урџанисџиџки и архџиџекџионски развој*, Београд 2004.

Борозан, Две круне и џорџреџ краља Пеџра I Карађорђевића = И. Борозан, *Две круне и џорџреџ краља Пеџра I*

- Карађорђевића, in: *Очување и заштитна културно-историјској наслеђа Србије у иностранству IV*, edd. В. Голубовић, П. Петковић, Београд 2013, 336–353.
- Борозан, *Крај века* = И. Борозан, *Крај века, декадентна маскарата и случај трајектике Веле Ниринове*, ГГБ 58 (2011) 63–93.
- Борозан, *Методија краља Милана Обреновића* = И. Борозан, *Сјоменик у храму: методија краља Милана Обреновића у Бурлини*, Београд 2014.
- Борозан, *Произвођење традиције* = И. Борозан, *Произвођење традиције: Хиландар и српски монарси крајем 19. века*, in: *Осма казивања о Светој Гори*, edd. А. Фотић, З. Ракић, Београд 2013, 255–305.
- Борозан, *Рејрезентативна култура и пољитичка пројекција* = И. Борозан, *Рејрезентативна култура и пољитичка пројекција. Сјоменик кнезу Милошу у Нејошину*, Београд 2006.
- Борхес, *Историја вечности* = Х. Л. Борхес, *Историја вечности*, Чачак–Београд 2005.
- Бошковић, *Комисија* = Ђ. Бошковић, *Комисија за чување старих сјоменика*, Југословенски историски часопис 1–2 (1939) 366–371.
- Бошковић, *Сјоменици прошлости* = Ђ. Бошковић, *Сјоменици прошлости и њихово обезбеђивање I*, Српски књижевни гласник 1 (1933) 373–380; *Сјоменици прошлости и њихово обезбеђивање III*, Српски књижевни гласник 3 (1933) 533–544.
- Булатовић, *Надграсјање музеологије* = Д. Булатовић, *Надграсјање музеологије – Херитологија као ошита наука о даштини*, in: *Уметности и њена улога у историји: између трајности и пролазних -изама*, ed. З. М. Јовановић et al., Косовска Митровица 2014, 637–654.
- Валјировић и Милутиновић. *Тумачења* = Валјировић и Милутиновић. *Тумачења III*, ed. Т. Дамљановић, Београд 2008.
- Валтровић, *Колико старца српска уметности може за образ да послужи новој* = М. Валтровић, *Колико старца српска уметности може за образ да послужи новој*, Преодница: лист за уметност, забаву и поуку 4 (1884) 60–62.
- Валтровић, *Православности у црквеном живојису* = М. Валтровић, *Православности у данашњем црквеном живојису у Србији*, Београд 1886.
- Валтровић, *Српске црквене старине* = М. Валтровић, *Српске црквене старине на думијенијанској земаљској изложби*, Старица 2/4 (1885) 101–125.
- Васић М., *Жича и Лазарица* = М. Васић, *Жича и Лазарица. Студије из српске уметности средњега века*, Београд 1928.
- Васић П., *Димитрије Аврамовић* = П. Васић, *Димитрије Аврамовић*, каталог, Београд 1970.
- Васић П., *Живот и дело Анастасе Јовановића* = П. Васић, *Живот и дело Анастасе Јовановића – првој српској литографији*, Београд 1962.
- Венцловић, *Црни диво у срцу* = Гаврил Стефановић Венцловић, *Црни диво у срцу: легенде, беседе, исме*, ed. М. Павић, Београд 1996.
- Виђен, *Црква Светога Благовештења* = И. Виђен, *Црква Светога Благовештења у граду*, in: *Култура Срба у Дубровнику 1790–2010: из ризнице Српске православне цркве Светога Благовештења*, edd. Г. Спаић, Ј. Рељић, М. Перишић, Београд–Дубровник 2012, 59–71.
- Витковић, *Извештај Максима Радовића* = Г. Витковић, *Извештај Максима Радовића, ексарха београдској митрополији*, 1733, ГСУД 56 (1884) 117–324.
- Војводић, *Идејне основе српске владарске слике* = Д. Војводић, *Идејне основе српске владарске слике у средњем веку* (непубликована докторска дисертација), Београд 2006.
- Вранић-Игњачевић, Милошевић, Александар Дероко = М. Вранић-Игњачевић, Д. Милошевић, Александар Дероко: 1894–1988, каталог изложбе, Београд 2004.
- Врбашки, *Литографије Павла Чорјановића* = М. Врбашки, *Литографије Павла Чорјановића*, ЗМЛУ 29–30 (1994) 129–142.
- Врбашки, *Сјоменици српски* = М. Врбашки, *Сјоменици српски и појугаризација националне историје кроз серијска графичка издања 19. века*, ЗНМ 7/2 (2004) 287–295.
- Вујновић, *Предисторија Историјској музеја* = А. Вујновић, *Предисторија Историјској музеја Србије: Историјска музејска делатности у Србији од 1840. до 1963. године*, in: *50 година Историјској музеја Србије: 1963–2013*, ed. С. Бојковић, Београд 2013, 7–48.
- Вујовић, *Уметности обновљене Србије* = Б. Вујовић, *Уметности обновљене Србије 1791–1848*, Београд 1986.
- Вујошевић, Гаврић-Павић, *Уметничка група Аметист* = П. Вујошевић, О. Гаврић-Павић, *Уметничка група Аметист 2001–2008: Ајстракитно-конкретно*, каталог изложбе, Београд 2007.
- Вулешевић, *Драјутин Инкиостири Меденјак* = С. Вулешевић, *Драјутин Инкиостири Меденјак: ионир југословенској дизајна*, Београд 1998.
- Вучковић, *Обновљена црква* = Ј. Вучковић, *Обновљена црква пакрачка и освећење исте*, Српски Сион, Нови Сад, бр. 40, 29. 9. 1896, 668–671.
- Гавриловић, *Српски национални програм* = С. Гавриловић, *Српски национални програм ијријарха Арсенија IV Јовановића Шакаденије из 1736/37. године*, Зборник Матице српске за историју 44 (1991) 39–48.
- Гаврић-Павић, *Сазвучје савременој, античкој и рановизантијској мозаика* = О. Гаврић-Павић, *Сазвучје савременој, античкој и рановизантијској мозаика*, in: *Сазвучје савременој, античкој и рановизантијској мозаика: Србија, Црна Гора, Македонија*, каталог изложбе, Београд 2004.
- Гарић-Петровић, *Митрополијски намесници* = Г. Гарић-Петровић, *Митрополијски намесници и иријорни*

- служитељи у Срвијској епархији (1718–1739), *Наша прошлост* 14 (2013) 87–101.
- Гвозденовић, Закључак** = Ж. Гвозденовић, *Закључак: рецејција, значај и смисао*, in: *Друштво уметника Зоџраф: 80 година од прве изложбе Друштва уметника Зоџраф*, Горњи Милановац – Београд 2011/2012, 95–101.
- Гвозденовић, Појава „Зоџрафа“** = Ж. Гвозденовић, *Појава „Зоџрафа“ у српској историји уметности*, in: *Друштво уметника Зоџраф: 80 година од прве изложбе Друштва уметника Зоџраф*, Горњи Милановац – Београд 2011/2012, 15–36.
- Голубовић, Георџије Сџојановић** = Б. Голубовић, *Георџије Сџојановић (?–1746)*, Нови Сад 1990.
- Грбић, Алеџорије ученој љустинољубидиџеља** = Д. Грбић, *Алеџорије ученој љустинољубидиџеља: љустинџуак алеџоризације у љусту Јована Раџића*, Београд 2010.
- Грбић, ПРЕКРЕТАЊА** = Д. Грбић, *ПРЕКРЕТАЊА. Хале-Лаџици, љрекрејнициа у живоју Досиџеја Обрадовића / VORENTSCHEIDUNGEN. Halle-Leipzig, Wendepunkt im Leben von Dositej Obradović*, Хале–Београд 2012.
- Груџић, Духовни живој** = Р. Груџић, *Духовни живој*, in: *Војводина I. Од најсџаријих времена до велике сеобе 1690*, Нови Сад 1939, 330–411.
- Груџић, Пакрачка епархија** = Р. М. Груџић, *Сџоменица о српском љравославном владиџансџиву љакрачком – Пакрачка епархија: истџоријско-сџаиџистџички љреџлед*, Београд 1996 (репринт).
- Груџић, Први кораџи** = Р. М. Груџић, *Први кораџи увађању црквених маџиџа код Срба*, Гласник Историског друштва у Новом Саду 7/1–3 (17–19) (1934) 327.
- Груџић, Прилози за истџорију Срџије** = Р. М. Груџић, *Прилози за истџорију Срџије у доба аустџријске окуџације (1718–1739)*, ССКА 52 (1914) 84–208.
- Давидов, Ликовно-џрафички љрилози** = Д. Давидов, *Ликовно-џрафички љрилози у Истџорији Јована Раџића*, in: *Јован Раџић истџоричар, љесник и црквени великодосџојник*, Нови Сад 2002, 101–117.
- Давидов, Манасџир Хиландар на бакрорезима** = Д. Давидов, *Манасџир Хиландар на бакрорезима XVIII века*, ХЗ 2 (1971) 155–161.
- Давидов, Позновизанџијски и „барокни“ манир** = Д. Давидов, *Позновизанџијски и „барокни“ манир у свеџџорској џрафиџи XVIII и XIX века*, in: *Зайагноевројски барок и визанџијски свеџ*, ed. Д. Медаковић, Београд 1991, 137–146.
- Давидов, Срџска џрафика XVIII века** = Д. Давидов, *Срџска џрафика XVIII века*, Београд 2006².
- Давидов, Шелмић, Иконе срџских зоџрафа** = Д. Давидов, Л. Шелмић, *Иконе срџских зоџрафа XVIII века*, каталог изложбе, Београд 1977.
- Денегри, Беоџрадски љериод Милована Де Сџил Марковића** = Ј. Денегри, *Беоџрадски љериод Милована Де Сџил Марковића (Belgrade Period of Milovan De Stil Marković)*, in: *Милован Де Сџил Марковић*, Чачак 2008, 8–15.
- Денегри, Осамгесеџе** = Ј. Денегри, *Осамгесеџе. Теме срџске уметности*, Нови Сад 1997.
- Денегри, Шездесеџе** = Ј. Денегри, *Шездесеџе. Теме срџске уметности*, Нови Сад 1995.
- Деретић, Истџорија срџске књижевности** = Ј. Деретић, *Истџорија срџске књижевности*, Београд 1996².
- Дероко, Беоџрадски енџеријер** = А. Дероко, *Један сџари беоџрадски енџеријер*, ГГБ 1 (1954) 215–220.
- Дероко, Поводом једној S.O.S айела** = А. Дероко, *Поводом једној S.O.S айела јџш од љре двадесеџ година*, Мисао 12/3 (1923) 838–842.
- Дероко, Присеђање на дане љочейка** = А. Дероко, *Присеђање на дане љочейка*, in: *Кулџурно наслеђе Срџије: љридесеџ љей година рада и развоја Реџубличкој завода за зашџиџу сџоменика кулџуре у Беоџраду 1947–1982*, каталог изложбе, Београд 1982.
- Деспотовић, Де Сџил Марковић** = Ј. Деспотовић, *Де Сџил Марковић и „нова слика“ осамгесеџих (De Stil Marković and the ‘New Image’ of the Eighties)*, in: *Милован Де Сџил Марковић*, Чачак 2008, 48–55.
- Деспотовић, Предџовор** = Ј. Деспотовић, *Предџовор*, in: *Зоран Фуруновић. Мали ликовни салон*, каталог изложбе, Крагујевац 1991, 3–5.
- Дечанац, Владалац и народ** = Сава Дечанац, *Владалац и народ: крунисање и мирџомазање владоаџа, дужности њеџове и народне*, Београд 1897.
- Димић, Кулџурна љолиџика Краљевине Јуџославије I** = Љ. Димић, *Кулџурна љолиџика Краљевине Јуџославије 1918–1941 I. Друштво и држава*, Београд 1996.
- Духовный регламент** = *Духовный регламент, Тиџанием и повелением се пресветлейшаго, державнейшаго государя Петра Перваго, императора и самодержца всероссийскаго, по соизволению и приговору Всероссийскаго Духовнаго Чина и Правительствующаго Сената, в царствующем Санктпетербурге, в лето отъ Рождества Христова 1721, сочиненный*, Москва 1904.
- Ђорић, Основи новозавејној џрчкој језика** = В. Х. Ђорић, *Основи новозавејној џрчкој језика*, Београд 1982.
- Ђурђевић, Пеџар и Бранко Крсџић** = М. Ђурђевић, *Архитеџиџи Пеџар и Бранко Крсџић*, Београд 1996.
- Ђурић, Александар Томашевић и сџарина** = В. Ј. Ђурић, *Александар Томашевић и сџарина (In memoriam)*, Политика, Београд, 23. јун 1968, 18.
- Ђурић, Визанџијске фреске** = В. Ј. Ђурић, *Визанџијске фреске у Јуџославији*, Београд 1974.
- Ђурић, Соџођани** = В. Ј. Ђурић, *Соџођани*, Београд 1963.
- Ђурић, Сџуденица – Сџинија** = В. Ј. Ђурић, *Манасџир Сџуденица – Сџинија срџској народа*, in: *Блаџо манасџира Сџуденице*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1988, 13–19.
- Евсеева, Эсхатология 7000 года** = Л. М. Евсеева, *Эсхатология 7000 года и возникновение высокого иконостаса*, in:

- Иконостас: происхождение – развитие – символика*, ed. А. М. Лидов, Москва 2000, 411–430.
- Ерчић, Мануил Козачинскиј** = В. Ерчић, *Мануил (Михаил) Козачинскиј и његова Траедокомедија*, Београд 1980.
- Ерчић, Национална и социјална свесћ у Срба** = В. Ерчић, *Национална и социјална свесћ у Срба и српска графика прве половине 18. века*, in: *Српска графика XVIII века*, ed. Д. Давидов, Београд 1986, 27–41.
- Живковић, Бођани** = Б. Живковић, *Бођани. Црпјежи фресака*, Нови Сад 1988.
- Живковић, Војловица и прираћа Манасије** = Б. Живковић, *Војловица и прираћа Манасије. Црпјежи фресака*, Нови Сад 1994.
- Зилинко, Давниј украинскиј иконостас** = Р. Зилинко, *Давниј украинскиј иконостас*, Галицка брама 4–5 (2010) 32–40.
- Ивковић, Ђокић, Манасијир Враћевиница** = З. Ивковић, М. Ђокић, *Манасијир Враћевиница*, Рашка баштина 3 (1988) 316–317.
- Игњатовић, Архитектура Новој двора** = А. Игњатовић, *Архитектура Новој двора и Музеј кнеза Павла*, in: *Музеј кнеза Павла*, ed. Т. Цвјетићанин, Београд 2009, 58–89.
- Игњатовић, Између жезла и кључа** = А. Игњатовић, *Између жезла и кључа: национални идентитет и архитектонско наслеђе Београда и Србије у XIX и првој половини XX века*, *Наслеђе* 9 (2008) 51–73.
- Игњатовић, Јуословенство у архитектури** = А. Игњатовић, *Јуословенство у архитектури 1904–1941*, Београд 2007.
- Игњатовић, Ликовна виђења сачивања мошћију Светиој Саве** = М. Игњатовић, *Ликовна виђења сачивања мошћију Светиој Саве*, РМВ 37–38 (1995–1996) 263–275.
- Из Карловца у Плашки** = *Из Карловца у Плашки*, IV. Оулин, Србодран, Загреб, бр. 97, 22. 8. (3. 9.) 1885, 1–2.
- Илијевски, Ђурђе Бошковић** = А. Илијевски, *Ђурђе Бошковић као савременик и тумач архитектуре Београда између два светска рата*, ГГБ 58 (2011) 171–203.
- Јанц, Орнаментни фресака** = З. Јанц, *Орнаментни фресака из Србије и Македоније од XII до средине XV века*, Београд 1961.
- Јованов, Стеван Алексић** = Ј. Јованов, *Стеван Алексић (1876–1923)*, Нови Сад 2008.
- Јовановић З. М., Александар Дероко** = З. М. Јовановић, *Александар Дероко*, Београд 1991.
- Јовановић З. М., Византина** = З. М. Јовановић, *Византина у савременој српској уметности*, Београд 2011.
- Јовановић З. М., Друштво уметника Зограф** = З. М. Јовановић, *Друштво уметника Зограф*, Београд 1998.
- Јовановић К., Разне усйомене** = К. Јовановић, *Разне усйомене*, ed. Данијела Ванушић, Београд 2012.
- Јовановић М., Болешика у Грешеју** = М. Јовановић, *Болешика у Грешеју*, in: *Манасијир Грешеј: прилози монографији*, Нови Сад 1990, 105–113.
- Јовановић М., Ђока Јовановић** = М. Јовановић, *Ђока Јовановић (1861–1953)* Нови Сад 2005.
- Јовановић М., Краљ Александар и руски уметници** = Јовановић М., *Краљ Александар и руски уметници*, in: *Руска емиграција у српској култури XX века I*, edd. М. Сибиновић, М. Межински, А. Арсењев, Београд 1994, 93–97.
- Јовановић М., Ойленац** = М. Јовановић, *Ойленац. Храм Светиој Ђорђа и мазулеј Карађорђевића*, Топола 1989.
- Јовановић М., Павле Симић у манасијиру Кувездину** = М. Јовановић, *Павле Симић у манасијиру Кувездину*, ЗМСЛУ 15 (1979) 229–262.
- Јовановић М., Руско-српске уметничке везе** = М. Јовановић, *Руско-српске уметничке везе у XVIII веку*, ЗФФ 7/1 (1963) 379–410.
- Јовановић М., Српско црквено традиционално и сликарство** = М. Јовановић, *Српско црквено традиционално и сликарство новије доба*, Београд 1987 (2007²).
- Јовановић М., Теофил Ханзен** = М. Јовановић, *Теофил Ханзен, „ханзенашика” и Ханзенови српски ученици*, ЗМСЛУ 21 (1985) 235–258.
- Јовановић М., Храм Светиој Саве** = М. Јовановић, *Храм Светиој Саве у Београду*, Београд 2007.
- Јовановић Т., Право на слободу** = Т. Јовановић, *Право на слободу*, Време, Београд, бр. 1273, 28. мај 2015, 48–49.
- Југовић, Инцинири у окружју крушевачком** = М. Р. Југовић, *Инцинири у окружју крушевачком 1834–1924*, ПИНУС Записи 3 (1996).
- Кадијевић, Евокације и парафразе** = А. Кадијевић, *Евокације и парафразе византијској традиционалности у српској архитектури од 1918. до 1941. године*, Ниш и Византија 2 (2004) 379–392.
- Кадијевић, Градонијелска делатност Пејра Ј. Појовића** = А. Кадијевић, *Градонијелска делатност Пејра Ј. Појовића у југоисточној Србији (1908–1930)*, ЗМСЛУ 40 (2012) 225–240.
- Кадијевић, Земунски мост краља Александра** = А. Кадијевић, *Историја и архитектура земунског моста Краља Александра I Карађорђевића*, in: ПИНУС Записи 4 (1996) 7–19.
- Кадијевић, Историјскичке основе** = А. Кадијевић, *Историјскичке основе неовизантијске архитектуре у XIX веку*, Ниш и Византија 3 (2005) 383–396.
- Кадијевић, Један век изражења националној сћили** = А. Кадијевић, *Један век изражења националној сћили у српској архитектури (средина XIX – средина XX века)*, Београд 1997.
- Кадијевић, Момир Коруновић** = А. Кадијевић, *Момир Коруновић*, Београд 1996.
- Кадијевић, Неовизантинизам** = А. Кадијевић, *Неовизантинизам у архитектури Новој Београда – храм Св. Димитрија Солунској*, Ниш и Византија 11 (2013) 367–374.
- Кадијевић, Раг Николаја Краснова** = А. Кадијевић, *Раг Николаја Краснова у Министарству грађевина Краљевине СХС/Јуославије у Београду од 1922. до 1939. године*, ГГБ 44 (1997) 221–255.

- Кадиевић, *Три новије цркве* = А. Кадиевић, *Три новије цркве Београда – ићи подстицаја развоју српској сакралној традицији*, *Наслеђе* 11 (2010) 115–135.
- Калинин, Кадиевич, Земляниченко, *Архитектор Высочайшего двора* = Н. Калинин, А. Кадиевич, М. Земляниченко, *Архитектор Высочайшего двора*, Симферополь 2003.
- Камилић, *Двор јуџословенској краља* = В. Камилић, *Двор јуџословенској краља кроз сиваралашиво архиепископје Николе Краснова*, каталог изложбе, Београд 2012.
- Каниц, *Византијски сјоменици њо Срдији* = Ф. Каниц, *Византијски сјоменици њо Срдији*, Беч 1862.
- Караџић, *Српски рјечник* = В. Караџић, *Српски рјечник, истолкован њемачким и латинским рјечима*, Беч 1818.
- Карлајл, *О херојима* = Т. Карлајл, *О херојима, хероизму и обожавању хероја у историји*, Београд 1903.
- Кашанин et al., *Сјуденица* = М. Кашанин et al., *Сјуденица*, Београд 1968.
- Кашанин, *Српска уметност у Војводини* = М. Кашанин, *Српска уметност у Војводини ѡре велике сеобе*, in: *Војводина I*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 441–454.
- Кашанин, *Уметничке изложбе* = М. Кашанин, *Уметничке изложбе*, Српски књижевни гласник 21/1 (1927) 61–64.
- Кашић, *Пресјо Светјој Саве* = Д. Кашић, *Пресјо Светјој Саве*, in: *Светји Сава. Сјоменица ѡвodom 800-годишњице рођења 1175–1975*, Београд 1977, 333–348.
- Кашић, *Српска насеља и цркве* = Д. Љ. Кашић, *Српска насеља и цркве у сјеверној Хрватској и Славонији*, Загреб 1988.
- Кашић, *Српски манастири* = Д. Љ. Кашић, *Српски манастири у Хрватској и Славонији*, Београд, 1996².
- Коларић, *Друштво српских уметника ЛАДА* = М. Коларић, *Друштво српских уметника ЛАДА 1904–1974*, каталог изложбе, Београд 1974.
- Коларић, *Први кораџи ка заштити* = М. Коларић, *Први кораџи ка заштити сјарина и Јанко Шафарик*, ЗЗСК 3/1 (1952) 25–38.
- Коларић, *Средњовековна уметност у Срдији* = М. Коларић, *Средњовековна уметност у Срдији*, Београд 1969.
- Константиновић, *Уводна реч* = Р. Константиновић, *Уводна реч*, in: *Александар Томашевић*, каталог изложбе, Београд 1968, 3–4.
- Кораћ С., *Велика сеоба Срба* = С. Кораћ, *Велика сеоба Срба и њени одјеци у ѡезији*, in: *Папирјарх српски Арсеније III Чарнојевић и велика сеоба Срба 1690. године*, ed. епископ шумадијски Сава, Београд 1997, 167–180.
- Кораћ Г., *Прва ѡрслава Светјој Саве* = Г. Кораћ, *Прва ѡрслава Светјој Саве као школској ѡиџрона*, ГГБ 40 (1992) 177–183.
- Кораћ, Шупут, *Архиепископска византијској светиа* = В. Кораћ, М. Шупут, *Архиепископска византијској светиа*, Београд 1998.
- Кордис, *У ритму* = Ј. Кордис, *У ритму: еџос линије у византијском иконопису*, Крагујевац 2009.
- Косовац, *Митрополија карловачка* = М. Косовац, *Српска ѡрвославна митрополија карловачка ѡо ѡодацима од 1905. го.*, Сремски Карловци 1910.
- Костић, *Десјој Георјије II Бранковић* = М. Костић, *Десјој Георјије II Бранковић (1645–1711). Уодличавање кулџиа ѡрвој модерној ѡиџројској хероја код Срба*, Београд 2014.
- Костић, *Духовни реџуламенти* = М. Костић, *Духовни реџуламенти Пеџра Великој (1721) и Срди: ѡрилој историји нашеј рационализма*, Зборник радова Института за проучавање књижевности САН 17/ 2, Београд 1952, 61–91.
- Костић, *Пошџовање кулџиа светјиџеља* = М. Костић, *Пошџовање кулџиа светјиџеља, њихових мошџију и чуда на ѡодручју Карловачке митрополије у ѡериоду барока*, in: *Чудо у словенским кулџурама*, ed. Д. Ајдачић, Београд 2000, 240–257.
- Коџић, *Ка аџсолуџу* = З. Коџић, *Ка аџсолуџу*, in: *Венија Вучинић-Турунски & Александар Ђурић: сџазама духовности: црџежи, скулџуре и слике*, каталог изложбе, Крушевац 2003.
- Кулић, *Поводом ѡројекџиа Нертанна Bolléa* = Б. Кулић, *Поводом ѡројекџиа Нертанна Bolléa за ѡродницу Одреновића у цркви манастира Крушегола*, in: *Фрушкоџорски манастири*, ed. М. Парошки, Нови Сад 1990, 301–306.
- Кусовац, *Адам Сџефановић* = Н. Кусовац, *Адам Сџефановић (1832–1887)*, ЗМСЛУ 2 (1966) 327–340.
- Кусовац, *Слике Паје Јовановића* = Н. Кусовац, *Слике Паје Јовановића у цркви Св. Николе у Сремским Карловцима*, Грађа за проучавање споменика културе Војводине 6–7 (1976) 313–318.
- Кусовац, *На ѡраџу модерних српских ѡтрадиционалиста* = Н. Кусовац, *На ѡраџу модерних српских ѡтрадиционалиста*, in: *Мира Маодуш*, каталог изложбе, Лазаревац 2007.
- Кусовац, *Паја Јовановић* = Н. Кусовац, *Паја Јовановић*, Београд 2010.
- Кусовац, *Сликар Ђорђе Крсџић* = Н. Кусовац, *Сликар Ђорђе Крсџић*, Београд 2001.
- Кусовац, *Уједначено* = Н. Кусовац, *Уједначено*, Политика експрес, Београд, 13. март 1986, 12.
- Кучековић, *Манастир Ораховица* = А. Кучековић, *Манастир Ораховица у Славонији*, Загреб 2007.
- Кучековић, *Уметност Пакрачко-славонске еџархије* = А. Кучековић, *Уметност Пакрачко-славонске еџархије у XVIII веку*, Београд 2014.
- Лесек, *Барокно сликарство* = М. Лесек, *Барокно сликарство у Срему*, Нови Сад 2001.
- Ломпар, *Дух ѡрсвећености* = М. Ломпар, *Дух ѡрсвећености у српској ауџодиоџрафији*, in: *Живој и дело Досиџеја Обрадовића*, ed. П. Пијановић, Београд 2000, 429–434.
- Лукић, *Заштитиа, конзервација и ресџаураџија* = М. Лукић, *Заштитиа, конзервација и ресџаураџија у Срдији*

- *историјски преглед*, in: *Студија изводљивости за Централни институт за конзервацију у Београду*, ed. М. Лукић, Београд 2007, 20–48.
- Љубинка Јовановић Михаиловић** = *Љубинка Јовановић Михаиловић*, Београд 2002.
- Љушић, Тумачења Српске револуције** = Р. Љушић, *Тумачења Српске револуције у историографији 19. и 20. века*, Београд 1992.
- Мако, Валтровић и Милутиновић** = В. Мако, *Валтровић и Милутиновић о естетици*, in: *Валтровић и Милутиновић. Тумачења III*, ed. Т. Дамљановић, Београд 2008, 108–129.
- Макуљевић, Прилој познавању** = Н. Макуљевић, *Прилој познавању сликаних програма владарских династија у Србији (1804–1914)*, Саопштења 27–28 (1995–1996) 229–236.
- Макуљевић, Средњовековне теме** = Н. Макуљевић, *Средњовековне теме у српском црквеном сликарству XIX века – прилој рецејцији националној средњовековној наслеђа у српском сликарству XIX века*, ЗМСЛУ 32–33 (2003) 193–212.
- Макуљевић, Уметност и национална идеја** = Н. Макуљевић, *Уметност и национална идеја у XIX веку: систем европске и српске визуелне културе у служби нације*, Београд 2006.
- Макуљевић, Црквена уметност** = Н. Макуљевић, *Црквена уметност у Краљевини Србији (1882–1914)*, Београд 2007.
- Манастир Светиој Николе у Подврху** = *Манастир Светиој Николе у Подврху 1606–2006*, ed. Г. Марковић, Београд 2006.
- Маневић, Романтична архиепископска** = З. Маневић, *Романтична архиепископска: Корунчић, Мишировић, Ђокић*, Београд 1990.
- Маринковић, Српска књижевност прве половине XVI века** = Р. Маринковић, *Српска књижевност прве половине XVI века*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 175–184.
- Марјановић-Душанић, Свети краљ** = С. Марјановић-Душанић, *Свети краљ. Култи светиој Стефана Дечанској*, Београд 2007.
- Марјановић-Душанић, Владарске институције** = С. Марјановић-Душанић, *Владарске институције и државна симболика у Србији од XIII до XV века*, Београд 1994.
- Марковић П. Ј., Београд између истока и запада** = П. Ј. Марковић, *Београд између истока и запада 1948–1965*, Београд 1996.
- Марковић С., Децембарска револуција** = С. Марковић, *Децембарска револуција*, Београд 2009.
- Марковић С., Завичајна вертикала** = С. Марковић, *Завичајна вертикала у сликарству Зорана Фуруновића*, ЗМСЛУ 36 (2008) 261–279.
- Марковић С., Светиомир Арсић Басара** = С. Марковић, *Светиомир Арсић Басара или скулптура као судбина*, Београд 2004.
- Маркуш, Две мартовске изложбе** = З. Маркуш, *Две мартовске изложбе*, Политика, Београд, 13. март 1986, 11.
- Маркуш, Лазар Возаревић** = З. Маркуш, *Лазар Возаревић (1925–1968)*, Београд 1986.
- Марловић, Трајање за издубљеном целивничком дворском комплексу у Београду**, ГГБ 52 (2005) 195–251.
- Матић, Архиепископска манастира Грешаца** = В. Матић, *Архиепископска манастира Грешаца*, in: *Манастир Грешаца: прилози монографији*, Нови Сад 1990, 67–95.
- Медаковић, Графика српских шtamпаних књижа** = Д. Медаковић, *Графика српских шtamпаних књижа XV–XVII века*, Београд 1958.
- Медаковић, Две историјске композиције** = Д. Медаковић, *Две историјске композиције сликара Јоакима Марковића из 1750*, ЗМПУ 5 (1961) 113–121.
- Медаковић, Дунавски пушеви српске културе** = Д. Медаковић, *Дунавски пушеви српске културе XVIII века*, in: *idem, Пушеви српској барока*, Београд 1971, 35–47.
- Медаковић, Иконостај Грешаца Герасимова** = Д. Медаковић, *Иконостај Грешаца Герасимова Московитера у Доњој Ковачици из 1724*, ЗМСЛУ 21(1985) 369–376.
- Медаковић, Косовски дој у ликовним уметностима** = Д. Медаковић, *Косовски дој у ликовним уметностима*, Београд 1990.
- Медаковић, Манастир Хиландар у XVIII веку** = Д. Медаковић, *Манастир Хиландар у XVIII веку*, ХЗ 3 (1974) 7–83 [= *idem, Трајом српској барока*, Нови Сад 1976, 69–156].
- Медаковић, Мојсеј Судовић** = Д. Медаковић, *Мојсеј Судовић*, ЗМСЛУ 7 (1971) 121–142 [= *idem, Трајом српској барока*, Нови Сад 1976, 205–225].
- Медаковић, Национална историја Срба** = Д. Медаковић, *Национална историја Срба у светлости црквене уметности новије доба*, in: *idem, Пушеви српској барока*, Београд 1971, 71–84.
- Медаковић, Први шtamпани описи српских манастира** = Д. Медаковић, *Први шtamпани описи српских манастира (1798–1859)*, ЗМСЛУ 10 (1974) 207–259.
- Медаковић, Српска минијатура XVIII века** = Д. Медаковић, *Српска минијатура XVIII века*, Библиотекар 4 (1958) 273–278 [= *idem, Пушеви српској барока*, Београд 1971, 193–199].
- Медаковић, Српска уметност** = Д. Медаковић, *Српска уметност у XVIII веку*, Београд 1980.
- Медаковић, Стари српски дрворез** = Д. Медаковић, *Стари српски дрворез*, Београд 1964.
- Мельник, Основные типы русских высоких иконостасов** = А. Г. Мельник, *Основные типы русских высоких иконостасов XV – середины XVII века*, in: *Иконостас: происхождение – развитие – символика*, ed. А. М. Лидов, Москва 2000, 431–441.
- Мереник, Београд: осамдесете** = Л. Мереник, *Београд: осамдесете. Нове појаве у сликарству и скулптури 1979–1989*, Нови Сад 1995.

- Мереник, *Милетиа Продановић* = Л. Мереник, *Милетиа Продановић: биџи на неком месту, биџи, свуда биџи*, Београд 2011.
- Мијовић, *Бококојторска сликарска школа* = П. Мијовић, *Бококојторска сликарска школа XVII–XIX вијека I. Зоџраф гаскал Димиирије*, Титоград 1960.
- Милановић, „Пророци су ње наџвесџили” = В. Милановић, „Пророци су ње наџвесџили” у Пећи, in: *Архиеиској Данило II и њеџово доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 409–424.
- Милановић, *О фресци на улазу у Боџородичину цркву* = В. Милановић, *О фресци на улазу у Боџородичину цркву архиеиској Данила II у Пећи*, Зограф 30 (2004–2005) 141–165.
- Миленковић, *Верски објекати* = А. Миленковић, *Верски објекати као знак џеџополиџичкој одређења*, in: *Традиџија и савремено срџско црквено џрадиџельсџтво*, edd. Б. Стојков, З. Маневић, Београд 1995, 271–279.
- Милеуснић, *Визанџина у црквеном сликарсџву Славоније* = С. Милеуснић, *Визанџина у црквеном сликарсџву Славоније*, ЗМСЛУ 34–35 (2003) 19–29.
- Милеуснић, *Руске иконе* = С. Милеуснић, *Руске иконе и руско-украјински иконојисци у Славонији*, Глас светих равноапостола Ђирила и Метоџија, 127–130 (1988) 12–14.
- Милеуснић, *Жигон, Томић, Јелена Хинић* = С. Милеуснић, И. Жигон, О. Томић, *Јелена Хинић: Иконе: Свеџи Срџи*, каталог изложбе, Београд 2005.
- Милисављевић, *Враћевиница* = Д. Милисављевић, *Враћевиница. Црџежи фресака*, Нови Сад 1990.
- Милисављевић, *Драча* = Д. Милисављевић, *Драча. Црџежи фресака*, Нови Сад 1993.
- Милићевић, *Кнежевина Срџија* = М. Ђ. Милићевић, *Кнежевина Срџија I*, Београд 1876.
- Миловановић, *Савремена џравославна срџска умејносџ* = Д. Миловановић, *Савремена џравославна срџска умејносџ (Contemporary Orthodox Serbian Art)*, каталог изложбе, Београд 1995.
- Милошевић, *Умејносџ у средњовековној Срџији* = Д. Милошевић, *Умејносџ у средњовековној Срџији од 12. до 17. века*, Београд 1980.
- Милутиновић, Валтровић, *Извешџе одсеку умејничком* = Д. С. Милутиновић, М. Валтровић, *Извешџе одсеку умејничком*, ГСУД 36 (1872) 294–302.
- Миљановић, *Црква св. Сџириџона* = М. Миљановић, *Црква св. Сџириџона у Пеџрињи*, ЗМСЛУ 20 (1984) 237–260.
- Миљковић, *Зоџрафско раздобље Живораџа Насџасијевића* = Љ. Миљковић, *Зоџрафско раздобље Живораџа Насџасијевића*, in: *Друшџтво умејника Зоџраф: 80 џодина од џрве изложбе Друшџтва умејника Зоџраф*, Горњи Милановац – Београд 2011–2012, 37–52.
- Миљковић, *Мира Маџуш* = Љ. Миљковић, *Мира Маџуш: неџовршеносџ довршеној: џирилица, Изложба слика џоводом 1150 џодина словенске џисменосџи*, каталог изложбе, Београд 2013.
- Миљковић, *Самој сеџи, раџи сеџе саме* = Љ. Миљковић, *Самој сеџи, раџи сеџе саме*, in: *Мирџана – Мира Маџуш, Слике из циклуса Ђирилица*, каталог изложбе, Ужице 2004.
- Митровић, *Основе живојисања* = Т. Митровић, *Основе живојисања: џиручник*, Београд 2012.
- Михаиловић, *Ведуџе срџске џрафике XVIII века* = Р. Михаиловић, *Ведуџе срџске џрафике XVIII века*, in: *Срџска џрафика XVIII века*, ed. Д. Давидов, Београд 1986, 81–100.
- Михајлов, *Неовизанџијски елементи* = С. Михајлов, *Неовизанџијски елементи у архиеџекџури Рајка М. Таџића (1900–1979)*, Ниш и Визанџија 2 (2004) 423–434.
- Михајлов, *Рајко М. Таџић* = С. Михајлов, *Рајко М. Таџић 1900–1979*, Београд 2013.
- Мутафов, *МНТНР џЕОУ Н МЕГАЛН ПАНАџИА* = Е. Мутафов, *МНТНР џЕОУ Н МЕГАЛН ПАНАџИА – појава, разпространение, варианти и хипотези. ПРОЛЕГОМЕНА*, in: *Средновековен урбанизџм. Памет – сакралност – традиџици*, edd. Г. Казаков, Ц. Степанов, Софија 2007, 108–130.
- Ненадовић, *Илусџировани речник* = С. М. Ненадовић, *Илусџировани речник израза у народној архиеџекџури*, Београд 2002.
- Ненадовић, *Развој схваџања у обнови* = С. Ненадовић, *Развој схваџања у обнови архиеџекџионских сџоменика у Срџији*, ЗСК 26/27 (1977/1978) 143–148.
- Нејознаџи Крушеџолац = Нејознаџи Крушеџолац, *Заједничка служба свеџим десџоџима Бранковићима*, in: *Срџљак III*, Београд 1970, 133–209.
- Никић, *Ауџиџиџрафија Анасџаса Јовановића* = Љ. Никић, *Ауџиџиџрафија Анасџаса Јовановића*, ГГБ 3 (1956) 385–416.
- Николај, *Охридски џролоџ* = Епископ Николај (Велимировић), *Охридски џролоџ*, Београд 1999.
- Николајевић, *Из минулих џана* = Б. С. Николајевић, *Из минулих џана*, Београд 1986.
- Новаковић, *Хералџички обџаји у Срџа* = С. Новаковић, *Хералџички обџаји у Срџа у џримени и књижевносџи*, Београд 1884.
- Обрадовић, *О дужном џочииџанију к наукама* = Д. Обрадовић, *О дужном џочииџанију к наукама*, in: *idem, Собраније разних наравоучџелних вешџеј; Мезимац*, ed. М. Д. Стефановић, Београд 2008, 210–216.
- Обреновић, *Срџска црквена архиеџекџура* = В. Обреновић, *Срџска црквена архиеџекџура 1918–1941, џокови и обележја (необјављени магистарски рад, Београд 2008)*.
- Освеђење краљевској дома = Освеђење краљевској дома, *Политика*, Београд, 3. децембар 1929, 2.
- П.в.к., *Осијек* = П.в.к., *Осијек (Славонија)*, 13. (25.) јунија, Срџобран, Загреб, бр. 48, 19. 6. (2. 7.) 1892, 3.
- Павловић Л., *Иконоџрафска еџиџрафика* = Л. Павловић, *Иконоџрафска еџиџрафика код џорока*, ЗМСЛУ 20 (1984) 3–45.

- Павловић Л., *Култови лица* = Л. Павловић, *Култови лица код Срба и Македонаца*, Смедерево 1965.
- Павловић Д., *Пожаревачки мир (1718)* = Д. Павловић, *Пожаревачки мир (1718), историјска студија*, Нови Сад 1901.
- Пајевић, *Са њејсјојоодишње славе Видовданске* = Пајевић, *Са њејсјојоодишње славе Видовданске у Крушевцу и миројомазања краља Александра у Жичи: мала сјоменница*, Нови Сад 1889.
- Пајкић, *Ојис манастира* = П. Пајкић, *Ојис манастира Ејархије шумадјске*, in: *Срјска јравославна Ејархија шумадјска (1947–1997)*, Шемајизам, Крагујевац 1997, 157–228.
- Пантовић, *Храм у урбаном њејзажу* = М. Пантовић, *Храм у урбаном њејзажу Новој Бејрада [саопштење на конференцији Од османској Бејрада до Бејрада на води: Кријичка историја ѡреиначавања јавних јросјора Бејрада (XIX–XXI век)]*, Филозофски факултет, Београд 2015].
- Пашченко, *Акјуализација средњовековља* = Е. М. Пашченко, *Акјуализација средњовековља у украјинском и срјском бароку*, in: *Зайагноевројски дарок и византијски свети*, ед. Д. Медаковић, Београд 1991, 67–74.
- Пејић, *Манастир Пусиња* = С. Пејић, *Манастир Пусиња*, Београд 2002.
- Пејић, *Николац* = С. Пејић, *Црква Свјој Николе у Никољцу*, Београд 2014.
- Пејчић, *Милан Ракић на Косову* = Ј. Пејчић, *Милан Ракић на Косову*, Београд 2006.
- Петковић В., *Прејлед црквених сјоменика* = В. Петковић, *Прејлед црквених сјоменика кроз јовесницу срјској народа*, Београд 1950.
- Петковић С., *Живојис цркве Усјења* = С. Петковић, *Живојис цркве Усјења у Срјском Ковину (Ráczkeve)*, Зборник за друштвене науке Матице српске 23 (1959) 46–74.
- Петковић С., *Зидно сликарство* = С. Петковић, *Зидно сликарство на јодручју Пећке ѡјријаришије 1557–1614*, Нови Сад 1965.
- Петковић С., *Иконојрафија Свјој Симеона Срјској* = С. Петковић, *Иконојрафија Свјој Симеона Срјској у годатурске владавине код Срба*, in: *idem*, *Срјски свјојишељи у сликарству јравославних народа*, Нови Сад 2007, 68–80.
- Петковић С., *Порекло илустрација* = С. Петковић, *Порекло илустрација у шјамјанним књијама Божидара Вуковића*, ЗМСЛУ 12 (1976) 119–135.
- Петковић С., *Речник црквенословенској језика* = С. Петковић, *Речник црквенословенској језика*, Београд 2002.
- Петковић С., *Срјска уметност* = С. Петковић, *Срјска уметност у XVI и XVII веку*, Београд 1995.
- Петрановић, *Историја Јујославије I* = Б. Петрановић, *Историја Јујославије I – Краљевина Јујославија (1914–1941)*, Београд 1988.
- Петровић Ј., *Неке друје моћи уметности* = Ј. Петровић, *Неке друје моћи уметности*, Јединство, Приштина, 29–30. јул 1995, 7.
- Петровић Н., „Лада” = Н. Петровић, *Изложба уметничкој друшјива „Лада”*, Дело 51/2 (1909) 238–239.
- Поповић Д., *Под окриљем свјојсти* = Д. Поповић, *Под окриљем свјојсти. Култи свјојих владара и реликвија у средњовековној Срдији*, Београд 2006.
- Поповић Д., *Реликвије и јолијика* = Д. Поповић, *Реликвије и јолијика: Срјски јрисјуй*, in: *eadem*, *Под окриљем свјојсти. Култи свјојих владара и реликвија у средњовековној Срдији*, Београд 2006, 253–270.
- Поповић Д., *Срјска владарска translatio* = Д. Поповић, *Срјска владарска translatio као јријумфални adventus*, in: *eadem*, *Под окриљем свјојсти. Култи свјојих владара и реликвија у средњовековној Срдији*, Београд 2006, 233–252.
- Поповић Д., *Срјски владарски јрод* = Д. Поповић, *Срјски владарски јроду средњем веку*, Београд 1992.
- Поповић Д. Ј., *Срдија и Бејрад* = Д. Ј. Поповић, *Срдија и Бејрад: од Пожаревачкој до Бејрадској мира (1718–1739)*, Београд 1950.
- Поповић Ј. Ст., *Древностји Србске* = Ј. Ст. Поповић, *Древностји Србске*, Гласник Дружтвасрбске словесности 1 (1847) 153–186.
- Поповић С., *Освећење обновљеној храма* = С. Поповић, *Освећење обновљеној храма свјојој оца Николаја манастира Грјејеја*, Српски Сион, Нови Сад, бр.24, 17. 6. 1901, 401–407.
- Вилић, Томић, *Православље и сјваралашјиво* = М. Вилић, О. Томић, *Православље и сјваралашјиво*, каталог изложбе, Београд 2002.
- Прерадовић-Петровић, *Коија у музеју* = Д. Прерадовић-Петровић, *Коија у музеју на јримеу Галерије фресака*, ЗНМ 17/2 (2004) 557–565.
- Просен, *Неовизантијски елементји* = М. Просен, *Неовизантијски елементји у сјваралашјиву архјиекјие Грјорија Самојлова*, Ниш и Византија 4 (2005) 443–464.
- Протић, *Изложба слика Лазара Возаревића* = М. Б. Протић, *Изложба слика Лазара Возаревића*, НИИ, Београд, бр. 29. јун 1952.
- Протић, *Срјско сликарство XX века* = М. Б. Протић, *Срјско сликарство XX века*, Београд 1970.
- Протић, *Трећа деценија* = М. Б. Протић, *Трећа деценија. Констјрукјивно сликарство*. Каталог изложбе, Београд 1967.
- Пушић, *Проширен јројрам* = М. Пушић, *Проширен јројрам – јоошјрен кријериј*, Вјесник, Загреб, 2. просинац 1967.
- Радовановић, *Свјој Никола* = Ј. Радовановић, *Свјој Никола са жийјем и чудима на срјским бакрорезима XVIII века*, in: *Срјска јрафика XVIII века*, ед. Д. Давидов, Београд 1986, 199–222.
- Радовић, *Свјојосавско јросвјојно јредање* = А. Радовић, *Свјојосавско јросвјојно јредање и јросвјејеностји Досијеја Одрадовића*, Врњачка Бања 1994.
- Радојичић, *Хајолошкји јрилози* = Ђ. Сп. Радојичић, *Хајолошкји јрилози о јоследњим Бранковићима*, Гласник Историјског друштва у Новом Саду 12/2–3 (1939) 285–312.

- Радојчић Н., *Српски историјачар* = Н. Радојчић, *Српски историјачар Јован Рајић*, Београд 1952.
- Радојчић С., *Стијаро српско сликарство* = С. Радојчић, *Стијаро српско сликарство*, Београд 1966.
- Радојчић С., *Мајстори стијарој српској сликарства* = С. Радојчић, *Мајстори стијарој српској сликарства*, Београд 1955.
- Радојчић С., *Милешева* = С. Радојчић, *Милешева*, Београд 1963.
- Радонић, *Гроф Ђорђе Бранковић* = Ј. Радонић, *Гроф Ђорђе Бранковић и његово време*, Београд 1911.
- Радонић, *Ђурађ II Бранковић* = Ј. Радонић, *Ђурађ II Бранковић, „десетих Илирика“*, Цетиње 1955.
- Разговор са вајаром* = *Разговор са вајаром*, Дуга, Београд, 8. децембар 1951.
- Рајић, *Историја словенских народа II* = Ј. Рајић, *Историја словенских народа II*, Нови Сад 2002.
- Рајић, *Траједија* = Ј. Рајић, *Траједија сиреч њечална њовесит о смртити њоследњаго цара српскаго Уроша Пејтаго и о њаденији српскаго царства*, Будим 1798.
- Рајковић, *Сликарство Александра Томашевића* = М. Рајковић, *Сликарство Александра Томашевића*, in: *Александар Томашевић*, edd. В. Војиновић, Г. Томашевић, Београд 1982, 9–17.
- Расолкоска–Николовска, *Иконостас Карџинској манастира* = З. Расолкоска–Николовска, *Иконостас Карџинској манастира*, ЗМСПУ 16 (1980) 281–289.
- Руварац, *Манастир Крушедо* = Д. Руварац, *Манастир Крушедо с обзиром на њрава и дужностити фрушкогорских манастира у XIX веку*, Сремски Карловци 1918.
- Руварац, *Митрополија деоградска* = Д. Руварац, *Митрополија деоградска око 1735. године, њо архивским списима*, ССКА 42, други разред 37 (1905) 101–204.
- Руварац, *Мојсије Пејровић* = Д. Руварац, *Мојсије Пејровић, митрополиј деоградски 1713–1730, њрилој историји Српске цркве*, ССКА 34 (1898) 81–200.
- Руварац, *Најстарији њројтоколи кришених* = Д. Руварац, *Најстарији њројтоколи кришених, венчаних и умрлих*, Архив за историју Српске православне карловачке митрополије 13–14 (1912) 193–196.
- Руварац, *Српска митрополија карловачка* = Д. Руварац, *Српска митрополија карловачка око њоловине XVIII века: њо архивским списима*, Ср. Карловци 1902.
- Руварац, *Тестаментити иумана раваничкој Стефана* = Д. Руварац, *Тестаментити иумана раваничкој Стефана*, Архив за историју Српске православне Карловачке митрополије 5–6 (1912) 77.
- Салазар, *Идеолоџије у оџери* = Ф. Ж. Салазар, *Идеолоџије у оџери*, Београд 1984.
- Симеоновић–Ђелић, *Мило Милуновић* = И. Симеоновић–Ђелић, *Мило Милуновић: њеџресушна њежња суштитини сликарске материје и доје*, каталог изложбе, Београд–Подгорица 1997.
- Симић В., *За њубав оџаџдине* = В. Симић, *За њубав оџаџдине: њаџџриотити и њаџџриотитизми у српској култури XVIII века у Хаџџурикој монархији*, Нови Сад 2012.
- Симић Н., *Кнежевићеве њечалбарске невоље* = Н. Симић, *Кнежевићеве њечалбарске невоље у Срџији*, РМВ 25 (1979) 75–76.
- Симић Н., *Однос између српске књижевностити и сликарства* = Н. Симић, *Однос између српске књижевностити и сликарства у XIX веку* (рукопис докторске дисертације), Београд 1955.
- Симовић, *Лазар Возаревић* = Љ. Симовић, *Лазар Возаревић. Традиција и савременост*. Каталог изложбе, Краљево 1995 [= Љ. Симовић, *Лазар Возаревић. Традиција и савременост*, Повеља 25/4 (1995) 71–76].
- Смирнов, *Краљева црква на Дедињу* = С. Смирнов, *Краљева црква на Дедињу. Архитектџонско–археолошка расџрава*, Београд 1935.
- Сџоменици срџски 1847 = Сџоменици срџски, Подунавка, Београд, 20. јун 1847, 99–100.
- Спремић, *Десетих Ђурађ Бранковић* = М. Спремић, *Десетих Ђурађ Бранковић и његово доба*, Београд 1999.
- Стајић, *Грађа за културну историју* = В. Стајић, *Грађа за културну историју Новој Саџа. Из архива новосаџској маџистраџи*, Нови Сад 1947.
- Стаменковић, *Леџаџ Ристџа Сџиџовића* = С. Стаменковић, *Леџаџ Ристџа Сџиџовића*, каталог, Београд 1992.
- Станић, *Лазар Возаревић* = Н. Станић, *Лазар Возаревић. Слике*, каталог изложбе, Нови Сад 2003.
- Станишић, *Жена у црџежима Лазара Возаревића* = Г. Станишић, *Жена у црџежима Лазара Возаревића*, ЗНМ 17/2 (2004) 509–521.
- Станчић, *Архитектџ Владимир Николић* = Д. Станчић, *Архитектџ Владимир Николић*, Нови Сад 1999.
- Сџеван Алексић (1912) = *Умеџностити. Сџеван Алексић*, Српство, Нови Сад, бр. 76, год. III, 21. IV 1912, 5.
- Стевановић, *Божа Илић* = С. Стевановић, *Божа Илић*, Београд 1996.
- Стевановић, *Сџара српска црквена архитектџура* = А. Стевановић, *Сџара српска црквена архитектџура и њен значај I–II*, Српски књижевни гласник 8–9 (1903) 514–522, 47–54.
- Стојаковић, *Обнова сџоменика* = А. Стојаковић, *Обнова сџоменика архитектџуре између два раџа у Срџији*, Рашка баштина 2 (1980) 259–274.
- Стојановић, *Васа Поморишац* = Љ. Стојановић, *Васа Поморишац 1893–1961: реџросективна изложба 1907–1961*, каталог изложбе, Београд 1986.
- Стојковић, *Збирка Христџифора Црниловића* = Д. Стојковић, *Еџџноџрафска сџомен–збирка Христџифора Црниловића*,

- Гласник Етнографског музеја у Београду 65–66 (2001–2002) 227–238.
- Столић, *Византијски мошиви* = Ј. Столић, *Византијски мошиви у делима аутора из Збирке Рајка Мамузића*, каталог изложбе, Нови Сад 2009.
- Стошић, *Венцловић* = Љ. Стошић, *Венцловић, Гаврил Стефановић*, in: *Српска енциклопедија II*, ed. Д. Станић, Нови Сад – Београд 2013, 268.
- Стошић, *Одјаци „Ерминије” Дионисија из Фурне* = Љ. Стошић, *Одјаци „Ерминије” Дионисија из Фурне у зидном сликарству хиландарских њараклиса из прве половине XVIII века*, in: *Осам векова Хиландара*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 621–628.
- Стошић, *Српска уметност 1690–1740* = Љ. Стошић, *Српска уметност 1690–1740*, Београд 2006.
- Суботић, *Милан Кашанин* = И. Суботић, *Милан Кашанин, европска уметност и часопис „Уметнички преглед”*, ЗНМ 16/2 (1997) 99–118.
- Таранушенко, *О украјинском иконостају* = С. Таранушенко, *О украјинском иконостају XVII и XVIII века*, ЗМСЛУ 11 (1975) 113–145.
- Таћић-Ђурић, *Бојородица „Λυχνία”* = М. Таћић-Ђурић, *Бојородица „Λυχνία” у уметности и химнологији*, in: eadem, *Студије о Бојородици*, Београд 2007, 623–631.
- Таћић-Ђурић, *Икона Бојородице Знамења* = М. Таћић-Ђурић, *Икона Бојородице Знамења*, in: eadem, *Студије о Бојородици*, Београд 2007, 178–199.
- Таћић-Ђурић, *Иконе Бојородице у Студеници* = М. Таћић-Ђурић, *Иконе Бојородице у Студеници*, in: eadem, *Студије о Бојородици*, Београд 2007, 405–418.
- Тимотијевић, *Алејоријске ѡерсонификације* = М. Тимотијевић, *Алејоријске ѡерсонификације Јована Рајића на насловним странима Теологическој шела*, in: *Јован Рајић – животи и дело*, ed. М. Фрајнд, Београд 1997, 243–257.
- Тимотијевић, *Визуелна ѡредстава Србије* = М. Тимотијевић, *Визуелна ѡредстава Србије у делима Феликса Каница*, in: *Слике Балкана Феликса Каница*, ed. Ђ. С. Костић, Београд 2011, 115–144.
- Тимотијевић, *Идејни ѡрограм зидног сликарства* = М. Тимотијевић, *Идејни ѡрограм зидног сликарства у ѡрирајни манастира Крушедола*, Саопштења 19 (1987) 109–126.
- Тимотијевић, *Јудилеј као колективна репрезентација* = М. Тимотијевић, *Јудилеј као колективна репрезентација: ѡрслава 50-годишњице Таковског устанка у Тоичигеру 1865. ѡдине*, Наслеђе 9 (2008) 9–49.
- Тимотијевић, *Манастир Крушедол* = М. Тимотијевић, *Манастир Крушедол I–II*, Београд 2008.
- Тимотијевић, *Мошти светих десјотиа Бранковића* = М. Тимотијевић, *Мошти светих десјотиа Бранковића и меморијска структура сакралног ѡростора главне крушедолске храма*, in: *Тронови цркве манастира Крушедола*, Нови Сад 2009, 15–53.
- Тимотијевић, *Ог светих шела до историјских хероја* = М. Тимотијевић, *Ог светих шела до историјских хероја. Култи светих десјотиа Бранковића у XIX веку*, Лицеум 7 (2002) 113–144.
- Тимотијевић, *Паја Јовановић* = М. Тимотијевић, *Паја Јовановић*, каталог изложбе, Београд 2010².
- Тимотијевић, *Порирети архијереја* = М. Тимотијевић, *Порирети архијереја у новијој српској уметности*, in: *Зајадно-европски барок и византијски свет*, ed. Д. Медаковић, Београд 1991, 147–174.
- Тимотијевић, *Рађање модерне ѡривајности* = М. Тимотијевић, *Рађање модерне ѡривајности: ѡривајни животи Срба у Хабзбуршкој монархији од краја 17. до ѡочейка 19. века*, Београд 2006.
- Тимотијевић, *Религиозно сликарство као историјска истина* = М. Тимотијевић, *Религиозно сликарство као историјска истина*, Саопштења 34 (2002) 361–388.
- Тимотијевић, *Serbia sancta и Serbia sacra* = М. Тимотијевић, *Serbia sancta и Serbia sacra у барокном верско-ѡолићичком ѡрограму Карловачке митрополије*, in: *Свети Сава у српској историји и традицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 387–431.
- Тимотијевић, *Сремски десјоти Бранковићи* = М. Тимотијевић, *Сремски десјоти Бранковићи и оснивање манастира Крушедола*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 127–149.
- Тимотијевић, *Српско барокно сликарство* = М. Тимотијевић, *Српско барокно сликарство*, Нови Сад 1996.
- Тимотијевић, *Таковски устанак* = М. Тимотијевић, *Таковски устанак – Српске Цвети. О јавном зајадничком сећању и заборављању у симболичној ѡолићици званичне репрезентативне културе*, Београд 2012.
- Тимотијевић, *Традиција и барок* = М. Тимотијевић, *Традиција и барок. Тумачење традиције у реформама барокне ѡиторалне ѡолићике*, ЗМСЛУ 34–35 (2003) 201–222.
- Тимотијевић, *Уметност и ѡолићика* = М. Тимотијевић, *Уметност и ѡолићика: ѡорирети Јосифа II на иконостају Теодора Илића Чешљара у Мокрину*, ЗФФ 18 (1994) 283–309.
- Тимотијевић, *Црква светог Георгија* = М. Тимотијевић, *Црква светог Георгија у Темишвару*, Нови Сад 1996.
- Тодић, *Иконопис у ѡарохијским црквама Срема* = Б. Тодић, *Иконопис у ѡарохијским црквама Срема у време митрополића Викенићја Јовановића*, in: idem, *Радови о српској уметности и уметницима XVIII века. По архивским и друћим ѡодацима*, Нови Сад 2010, 85–131.
- Тодић, *Иконопис у Дечанима* = Б. Тодић, *Иконопис у Дечанима – ѡрводитни сликани ѡрограм и ѡевове ѡолићне измене*, Зограф 36 (2012) 115–129.
- Тодић, *Косовска бићка Амвросија Јанковића* = Б. Тодић, *Косовска бићка Амвросија Јанковића и остале унићшене зидне слике у ѡриезарији манастира Врдника*, in: idem, *Радови о српској уметности и уметницима XVIII века. По архивским и друћим ѡодацима*, Нови Сад 2010, 281–297.

- Тодић, Српски сликари = Б. Тодић, Српски сликари од XIV до XVIII века I–II, Нови Сад 2013.
- Тодић М., Илустрације и фототографије = М. Тодић, Илустрације и фототографије (1689–1924), in: Благо манастира Студенице, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1988, 303–321.
- Тодоровић, Сан = М. Тодоровић, Сан – Чедомир Васић, каталог изложбе, Ниш 2013.
- Томић, Хинић, Жићејна икона = О. Томић, Ј. Хинић, Жићејна икона преодобној Теокитиса – Српској краља Драгутаина, Иконографске студије 2 (2009) 293–304.
- Точанац, Пройиси миџрополија Мојсија Пејровића = И. Точанац, Пройиси миџрополија Мојсија Пејровића за свеишенике и џарохијане, ИЧ 48 (2001) 147–164.
- Тошева, Милица Крсћић = С. Тошева, Архитекћ Милица Крсћић (1887–1964), ГГБ 44 (1997) 95–114.
- Тошић, Порћреији у слици Марка Мурајна = Д. Тошић, Порћреији у слици Марка Мурајна „Долазак цара Душана у Дубровник”, Свеске 20–21 (1989–1990) 59–63.
- Традиција и савремено српско црквено градићелство = Традиција и савремено српско црквено градићелство, edd. Б. Стојков, З. Маневић, Београд 1995.
- Трифуновић Ђ., Белешке о делима у Србљаку = Ђ. Трифуновић, Белешке о делима у Србљаку, in: О Србљаку, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 1970, 324–341.
- Трифуновић Л., Глас судбине Александра Томашевића = Л. Трифуновић, Глас судбине Александра Томашевића, НИИ, Београд, 4. мај 1969, 13.
- Трифуновић Л., Срећен Стојановић = Л. Трифуновић, Срећен Стојановић, каталог изложбе, Београд 1973.
- Трифуновић Л., Сћара и нова умећносћ = Л. Трифуновић, Сћара и нова умећносћ – идеја џрошлости у модерној умећносћи, Зограф 3 (1969) 39–52 (= idem, Сћудије, оледи, крићике III, ed. Д. Булатовић, Београд 1990, 41–64).
- Трпковић, Сћари двор на Дедину = Б. Трпковић, Сћари двор на Дедину, Свеске 16 (1985) 100–104.
- Тирковић, Јован Рајић = С. Тирковић, Јован Рајић и џочеци модерне ићориографије код Срба, in: Јован Рајић, Ићорија словенских народа I, Нови Сад 2002, XXXVII–XXXVIII.
- Ђоровић-Љубинковић, Средњовековни дуборез = М. Ђоровић-Љубинковић, Средњовековни дуборез у ићочним областима Јуославије, Београд 1965.
- Успенски, Поећика комћозиције = Б. А. Успенски, Поећика комћозиције. Семиоћика иконе, Београд 1979.
- Успенски, Теолоћика иконе = Л. А. Успенски, Теолоћика иконе, манастир Хиландар 2000.
- Флоренски, Икона – џојлед у вечносћ = П. Флоренски, Икона – џојлед у вечносћ, Београд 1979.
- Фолић, Архитекћура храма = Љ. Фолић, Архитекћура храма: џројекћовање духовних објекћа, Београд – Цетиње – Косовска Митровица 2013.
- Фуруновић, Прослава џодину дана = З. Фуруновић, Прослава џодину дана, Јединство, Приштина, 22. децембар 1983, 8.
- Фуруновић, У мећувремену = З. Фуруновић, У мећувремену, in: Селекција Косова и Мећохије, Београд 1985, 11–12.
- Цар, Документационе вредносћи = Н. Цар, Документационе вредносћи ликовних џредстава Студенице, in: Благо манастира Студенице, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1988, 269–302.
- Церанић, Неовизантијски елементи = М. Церанић, Неовизантијски елементи у архитекћури храма Св. Саве на Врачару, Ниш и Византија 3 (2005) 397–412.
- Цобељ, Умећнички лик Александра Томашевића = Ш. Цобељ, Умећнички лик Александра Томашевића, ЗМСЛУ 7 (1971) 177–206.
- Чанак-Медић, Тодић, Манастир Студеница = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, Манастир Студеница, Нови Сад 2011.
- Чедомир Васић, Слике = Чедомир Васић, Слике, каталог изложбе, Смедерево 1987.
- Чоловић, Архитекћура цркве Св. Благовешћења = Б. Чоловић, Архитекћура цркве Св. Благовешћења, in: Кулћура Срба у Дубровнику 1790–2010: из ризнице Српске џравославне цркве Св. Благовешћења, edd. Г. Спаић, Ј. Рељић, М. Перишић, Београд–Дубровник 2012, 72–75.
- Чоловић, Блаовјесћи Пресвеще Бојородице у Дубровнику = Б. Чоловић, Архитекћура џравославне цркве Блаовјесћи Пресвеще Бојородице у Дубровнику, ЗМСЛУ 37 (2009) 249–264.
- Чоловић, Сакрална баићина = Б. Чоловић, Сакрална баићина далмаћинских Срба, Загреб 2011.
- Чурчић, Србљаци у XVIII веку = Л. Чурчић, Србљаци у XVIII веку, in: idem, Српске књије и српски џисци 18. века, Нови Сад 1988, 32–39.
- Џонсон, Неки видови џеснићива Захарије Орфелина = Б. Џонсон, Неки видови џеснићива Захарије Орфелина, in: Од барока до класицизма, ed. М. Павић, Београд 1973, 155–160.
- Шелмић, Дело Арсенија Теодоровића = Л. Шелмић, Дело Арсенија Теодоровића (1767–1826), Нови Сад 1978.
- Шелмић, Дело Павла Симића = Л. Шелмић, Дело Павла Симића (1818–1876), Нови Сад 1979.
- Шабановић, Град и џејово сћановнићиво = Х. Шабановић, Град и џејово сћановнићиво у XVI–XVII веку, in: Ићорија Београда I, ed. В. Чубрилловић, Београд 1974, 385–424.
- Шакота, Дечанска ризница = М. Шакота, Дечанска ризница, Београд 1984.
- Шакота, Ризница манастира Бање = М. Шакота, Ризница манастира Бање код Придоја, Београд 1981.
- Шафарик, Ојисание србски' новаца = Ј. Шафарик, Ојисание свију до сада џознаићи' србски' новаца, Гласник Дружтва србске словесности 3 (1851) 191–198.
- Шелмић, Бакрорез „Кнез Лазар” = Л. Шелмић, Бакрорез „Кнез Лазар” Захарије Орфелина, in: eadem, Српска умећносћ 18. и 19. века. Одабране сћудије, Нови Сад 2003, 15–25.

- Шелмић, *О зографу Сћаноју Појовићу* = Л. Шелмић, *Нови подаци о зографу Сћаноју Појовићу*, РМБ 26 (1980) 175–184.
- Шелмић, *Српско зидно сликарство XVIII века* = Л. Шелмић, *Српско зидно сликарство XVIII века*, Нови Сад 1987.
- Шелмић, *Црква у Соћину* = Л. Шелмић, *Црква у Соћину и њен иконостајас. Прилој проучавању развоја православног иконостајаса барокне епохе*, in: eadem, *Српска уметност 18. и 19. века. Одабране студије*, Нови Сад 2003, 447–456.
- Шкаламера, *Обнова „српског стила”* = Ж. Шкаламера, *Обнова „српског стила” у архитектуре*, ЗМЛУ 5 (1969) 191–236.
- Шкорић, *Иконе на стваку* = Д. Шкорић, *Иконе на стваку*, Београд 2004.
- Acheimastou-Potamianou, *Icons of the Byzantine Museum of Athens* = M. Acheimastou-Potamianou, *Icons of the Byzantine Museum of Athens*, Athens 1998.
- Adamson, *The Making of the Ancien-Régime Court* = J. Adamson, *The Making of the Ancien-Régime Court, 1500–1700*, in: *The Princely Courts of Europe: Ritual, Politics and Culture under the Ancien Régime 1500–1750*, ed. J. Adamson, London 2000, 7–41.
- Aleksandar Tomašević. *Slike i crteži* = Aleksandar Tomašević 1921–1968. *Slike i crteži*, Београд 1980.
- Alewyn, Sälzle, *Das grosse Welttheater* = R. Alewyn, K. Sälzle, *Das grosse Welttheater. Die Epoche der höfischen Feste in Dokument und Deutung*, Hamburg 1959.
- Arnold, *Das 'finstere' Mittelalter* = K. Arnold, *Das 'finstere' Mittelalter. Zur Genese und Phänomenologie eines Fehlurteils*, Saeculum 32 (1981) 287–300.
- Asman, *Kultura pamćenja* = J. Asman, *Kultura pamćenja: pismo, sećanje i politički identitet u ranim visokim kulturama*, Београд 2011.
- Asman, *Rad na nacionalnom pamćenju* = A. Asman, *Rad na nacionalnom pamćenju: kratka istorija nemačke ideje obrazovanja*, Београд 2002.
- Assmann, *Erinnerungsräume* = A. Assmann, *Erinnerungsräume: Formen und Wandlungen des kulturellen Gedächtnisses*, München 1999.
- Benjamin, *Eseji* = W. Benjamin, *Eseji*, Београд 1974.
- Berger, *On the Role of Myths and History* = S. Berger, *On the Role of Myths and History in the Construction of National Identity in Modern Europe*, European History Quarterly 39/3 (2009) 490–502.
- Bloch, *Les rois thaumaturges* = M. Bloch, *Les rois thaumaturges. Étude sur le caractère surnaturel attribué à la puissance royale particulièrement en France et en Angleterre*, Strasbourg et Paris 1924.
- Bollé, *Osnova za obnovu crkve u Novom Sadu* = H. Bollé, *Osnova za obnovu grčkoistočne diecezanske crkve u Novom Sadu*, Vijesti hrvatskog društva inženjera i arhitekta, Zagreb, br. 2, 1. 4. 1907, 20.
- Borozan, *Kruševac kao ideološki topos* = I. Borozan, *Kruševac kao ideološki topos i konstruisanje Kosovskog mita u 19. veku*, in: *Muzeologija, nova muzeologija, nauka o baštini*, ed. A. Milosavljević, Београд–Круševac 2013, 261–286.
- Borozan, *Revitalization of the Antique Heritage* = I. Borozan, *Revitalization of the Antique Heritage and Golden Age Restoration: Dubrovnik as a Cultural Agent of the Eastern Coast of the Adriatics*, in: *Beyond the Adriatic Sea. A Plurality of Identities and Floating Borders in Visual Culture*, ed. S. Brajović, Novi Sad 2015, 201–231.
- Börsch-Supan, *Berliner Baukunst* = E. Börsch-Supan, *Berliner Baukunst nach Schinkel: 1840–1870*, München 1977.
- Bošković, „Svetlost otkrivenja Logosa” = R. Bošković, „Svetlost otkrivenja Logosa” u delima Ljiljane Bursać, in: *Ljiljana Bursać: LOGOS /as slow as possible/*, katalog izložbe, Podgorica 2013.
- Bošković, *Kosta Bogdanović* = R. Bošković, *Kosta Bogdanović, Poliperspektive*, katalog izložbe, Београд 2001.
- Bringmann, *Studien zur neuromanischen Architektur* = M. Bringmann, *Studien zur neuromanischen Architektur in Deutschland*, Heidelberg 1968.
- Bullen, *Byzantium Rediscovered* = J. B. Bullen, *Byzantium Rediscovered*, London – New York 2003.
- Büschel, *Untertanenliebe* = H. Büschel, *Untertanenliebe. Der Kult um deutsche Monarchen 1770–1830*, Göttingen 2006.
- Byzantium/Modernism* = *Byzantium/Modernism: The Byzantine as Method in Modernity*, edd. R. Betancourt, M. Taroutina, Leiden–Boston 2015.
- Calvesi, *Arte allo specchio* = M. Calvesi, *Arte allo specchio*, in: *Arte e Arti. Attualità e Storia. XXI Esposizione d'Arte, La Biennale di Venezia*, ed. C. Pirovano, Venezia 1984, 11–18.
- Choay, *The Invention of the Historic Monument* = F. Choay, *The Invention of the Historic Monument*, Cambridge 2001.
- Čolović, *Sv. Spiridon u Skradinu* = B. Čolović, *Arhitektura crkve sv. Spiridona u Skradinu*, Peristil 55 (2012) 87–94.
- Čupić, *Evropa i/ili nacionalni identitet* = S. Čupić, *Evropa i/ili nacionalni identitet: Paviljon Kraljevine Srbije na Svetskoj izložbi 1900. i njegove posledice*, Zbornik Seminara za studije moderne umetnosti Filozofskog fakulteta u Beogradu 3/4 (2008) 107–127.
- Čelić, *Beleške* = S. Čelić, *Beleške o smrti, životu, putevima ka delu i delu slikara Aleksandra Tomaševića*, in: *Aleksandar Tomašević 1921–1968, Slike i crteži*, katalog izložbe, Београд 1980. (= *Aleksandar Tomašević*, ed. B. Војиновић, Г. Томашевић, Београд 1982, 23–49).
- Ćurčić, *Religious Settings* = S. Ćurčić, *Religious Settings of the Late Byzantine Sphere*, in: *Byzantium. Faith and Power (1261–1557)*, ed. H. Evans, New York 2004, 65–77.
- Damjanović, *Arhitektura ikonostasa* = D. Damjanović, *Arhitektura ikonostasa u opusu Hermana Bolléa*, Prostor 18/1 (39) (2010) 63–79.
- Damjanović, *Radovi hrvatskih arhitekata* = D. Damjanović, *Radovi hrvatskih arhitekata u časopisu Wiener Bauhütte*, Radovi Instituta za povijest umjetnosti 30 (2006) 229–240.
- Damjanović, *Ban Dragutin* = D. Damjanović, *Ban Dragutin Khuen-Héderváry, Herman Bollé i grob srpskog kralja Milana Obrenovića u crkvi manastira Krušedola*, Zbornik Odsjeka za

- povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU 29 (2011) 333–354.
- Damjanović, Bečka Akademija** = D. Damjanović, *Bečka Akademija likovnih umjetnosti i hrvatska arhitektura historicizma. Hrvatski učenici Friedricha von Schmidta*, Zagreb 2012.
- Damjanović, Đakovačka katedrala** = D. Damjanović, *Đakovačka katedrala*, Zagreb 2009.
- Damjanović, Gradnja i opremanje varaždinske pravoslavne crkve** = D. Damjanović, *Gradnja i opremanje varaždinske pravoslavne crkve 1884. godine*, Radovi Zavoda za znanstveni rad HAZU, Varaždin 24 (2013) 317–340.
- Damjanović, Herman Bollé (2012)** = D. Damjanović, *Herman Bollé i zagrebačka Preobražajnska crkva*, ZMSLU 40 (2012) 195–223.
- Damjanović, Herman Bollé (2013)** = D. Damjanović, *Arhitekt Herman Bollé*, Zagreb 2013.
- Damjanović, Herman Bollé, Josip Bauer** = D. Damjanović, *Herman Bollé, Josip Bauer i kapela svetih Petra i Pavla na Mirogoju*, Peristil 52 (2009) 151–164.
- Damjanović, Saborna crkva u Plaškom** = D. Damjanović, *Saborna crkva Vavedenja Presvete Bogorodice u Plaškom: povijest episkopalnog kompleksa*, Zagreb 2005.
- Damjanović, Sakralna baština župe Molve** = D. Damjanović, *Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i sakralna baština župe Molve*, Zagreb 2010.
- Damjanović, Stilsko rješenje** = D. Damjanović, *Stilsko rješenje arhitekta Janka Holjca za gradnju pravoslavne Saborne crkve u Plaškome i grkokatoličke Župne crkve u Petrovcima*, Prostor 12/1 (27) (2004) 67–76.
- Delez, Gatari, Rizom** = Ž. Delez, F. Gatari, *Rizom*, Književna kritika 21/1 (1990) 7–26.
- Delumeau, History of Paradise** = J. Delumeau, *History of Paradise: the Garden of Eden in Myth and Tradition*, Chicago 2000.
- Dimitrijević, Vežbe iz upornog posmatranja** = B. Dimitrijević, *Vežbe iz upornog posmatranja*, in: Mileta Prodanović. *Stance, Konkordija*, Vršac 1996.
- Disselkamp, Barockheroismus** = M. Disselkamp, *Barockheroismus. Konzeptionen 'politischer' Größe in Literatur und Traktatistik des 17. Jahrhunderts*, Tübingen 2002.
- Djurić, Icônes** = V. J. Djurić, *Icônes de Yougoslavie*, Beograd 1961.
- Eco, Il Nome della Rosa** = U. Eco, *Il Nome della Rosa*, Milano 1980.
- Eitelberger von Edelberg, Srednjovjekovni umjetnički spomenici Dalmacije** = R. Eitelberger von Edelberg, *Srednjovjekovni umjetnički spomenici Dalmacije, u Rabu, Zadru, Ninu, Šibeniku, Trogiru, Splitu i Dubrovniku*, Zagreb 2009 (reprint izd. Beč 1884).
- Elias, Die höfische Gesellschaft** = N. Elias, *Die höfische Gesellschaft. Eine Untersuchung zur Soziologie des Königtums und der höfischen Aristokratie*, Frankfurt 1969.
- Eriksen, From Antiquities to Heritage** = A. Eriksen, *From Antiquities to Heritage. Transformations of Cultural Memory*, Oxford – New York 2014.
- Evans, Christian Neighbors** = H. Evans, *Christian Neighbors*, in: *The Glory of Byzantium. Art and Culture of the Middle Byzantine Era, A.D. 843–1261*, edd. H. Evans, W. D. Wixom, New York 1997, 273–278.
- Facos, Symbolist Art in Context** = M. Facos, *Symbolist Art in Context*, Berkeley 2009.
- Freedberg, The Power of Images** = D. Freedberg, *The Power of Images. Studies in the History and Theory of Response*, Chicago 1991.
- Fulbrook, Historical Theory** = M. Fulbrook, *Historical Theory. Ways of Imagining the Past*, London 2002.
- Galović, Arhitekt Stjepan Podhorsky** = K. Galović, *Arhitekt Stjepan Podhorsky*, neobjavljeni rukopis knjige.
- Germer, Retrovision** = S. Germer, *Retrovision: Die rückblickende Erfindung der Nationen durch die Kunst*, in: *Mythen der Nationen: Ein Europäisches Panorama*, ed. M. Flacke, München 2001, 33–50.
- Grabar, Sculptures byzantines** = A. Grabar, *Sculptures byzantines de Constantinople, IVe–Xe siècle*, Paris 1963.
- Grey, The Russian Experiment in Art** = C. Grey, *The Russian Experiment in Art 1863–1922*, London 1962. (srpski prevod: K. Grej, *Ruski umetnički eksperiment 1863–1922*, Beograd 1978).
- Habermas, Strukturwandel der Öffentlichkeit** = J. Habermas, *Strukturwandel der Öffentlichkeit. Untersuchung zu einer Kategorie der bürgerlichen Gesellschaft*, Darmstadt 1962.
- Hamilton, The Art and Architecture** = G. H. Hamilton, *The Art and Architecture of Russia*, Harmondsworth 1983³.
- Haskell, History and its Images** = F. Haskell, *History and its Images. Art and the Interpretation of the Past*, London 1995.
- Heinzelmann, Translationberichte** = M. Heinzelmann, *Translationberichte und andere Quellen des Reliquienkultes*, Turnhout 1979.
- Hetherington, The 'Painters Manual'** = P. Hetherington, *The 'Painters Manual' of Dionysius of Fourna*, London 1974.
- History – Image = History – Image. Selected Examples of the Interplay Between Past and Art in Hungary**, ed. A. Mikó, K. Sinkó, Budapest 2000.
- Hofstetter, Symbolismus in Deutschland und Europa** = H. H. Hofstetter, *Symbolismus in Deutschland und Europa*, in: *Die Entwicklung des deutschen Symbolismus 1870–1920*, ed. S. Reich, München 2000, 17–28.
- Holjac, Pilar, Hrvatski građevni oblici** = J. Holjac, M. Pilar, *Hrvatski građevni oblici*, Zagreb 1904–1909.
- Horvat, Barok u kontinentalnoj Hrvatskoj** = A. Horvat, *Barok u kontinentalnoj Hrvatskoj*, in: A. Horvat, R. Matejčić, K. Prijatelj, *Barok u Hrvatskoj*, Zagreb 1982.
- Hroch, National Revival in Europe** = M. Hroch, *Social Preconditions of National Revival in Europe: A Comparative Analysis of the Social Composition of Patriotic Groups among the Smaller European Nations*, Cambridge 1985.

- Ignjatović, *Afterlife of Byzantine Architecture* = A. Ignjatović, *Afterlife of Byzantine Architecture in the Nineteenth and Twentieth Century*, in: *Investigating and Writing Architectural History: Subjects, Methodologies, and Frontiers*, ed. M. Rosso, Turin 2014, 1007–1008.
- Ignjatović, *Sanjana prošlost, zamišljena budućnost* = A. Ignjatović, *Sanjana prošlost, zamišljena budućnost: arhitektura i nacionalni identitet u Srbiji 1918–1941*, in: *Istorija umetnosti u Srbiji XX vek III*, ed. M. Šuvaković, Beograd 2014, 143–156, 223–226.
- Izmišljanje tradicije* = *Izmišljanje tradicije*, ed. E. Hobzbom, T. Rejndžer, Beograd 2002.
- Jullian, *The Symbolists* = Ph. Jullian, *The Symbolists*, Oxford 1977.
- Kadijević, Pantović, *The Concepts and Identity* = A. Kadijević, M. Pantović, *The Concepts and Identity of the New Serbian Orthodox Ecclesiastical Architecture*, in: *Between Concept and Identity*, ed. E. Fernández-Cobián, Cambridge–Newcastle 2014, 119–132.
- Kadijević, *Strategije novog crkvenog sakralnog graditeljstva* = A. Kadijević, *Strategije novog crkvenog graditeljstva i njihov uticaj na neposredno okruženje (1990–2012)*, Zbornik seminara za studije moderne umetnosti Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu 9 (2013) 103–113.
- Kämpfer, *Herrscher, Stifter, Heiliger* = F. Kämpfer, *Herrscher, Stifter, Heiliger. Politische Heiligenkulte bei den orthodoxen Südslaven*, in: *Politik und Heiligenverehrung im Hochmittelalter*, ed. J. Petersohn, Sigmaringen 1994, 429–444.
- Kantorowicz, *The King's Two Bodies* = E. H. Kantorowicz, *The King's Two Bodies: A Study in Mediaeval Political Theology*, Princeton 1997.
- Karač, *Vukovar u doba secesije* = Z. Karač, *Vukovar u doba secesije i rane moderne*, in: *Vukovar, vjekovni hrvatski grad na Dunavu*, ed. I. Karaman, Zagreb–Koprivnica 1994, 287–291.
- Kasirer, *Mit o državi* = E. Kasirer, *Mit o državi*, Beograd 1972.
- Kassal-Mikula, Haiko, *Vom 'Arsenalstil' zur 'Wiener' Renaissance* = R. Kassal-Mikula, P. Haiko, *Vom 'Arsenalstil' zur 'Wiener Renaissance'*. *Wien gründerzeitliche Bahnhöfe in baukünstlerischer Sicht*, in: *Grosser Bahnhof: Wien und die weite Welt*, edd. W. Kos, G. Dinobl, Wien 2006, 86–101.
- Kiss, Grászli, *Hrvatske veze Ferenca Stornoa* = M. Kiss, B. Grászli, *Hrvatske veze Ferenca Stornoa st., slikara, arhitekta i restauratora*, Sopron 2010.
- Knežević, *Pravoslavna crkva* = S. Knežević, *Pravoslavna crkva i njezin trg*, in: eadem, *Zagreb u središtu*, Zagreb 2003, 225.
- Köhler, 'Postmodernismus' = M. Köhler, 'Postmodernismus': *povijesno-pojmovni pregled*, Republika 10–12, Zagreb 1985, 7–19.
- Konstantios, *Greece, Hearth of Art and Culture* = D. Konstantios, *Greece, Hearth of Art and Culture after the Fall of Constantinople*, in: *Post-Byzantium: The Greek Renaissance, 15th–18th Century Treasures from the Byzantine & Christian Museum, Athens*, Athens 2002, 29–58.
- Krasny, *Architektura cerkiewna* = P. Krasny, *Architektura cerkiewna na ziemiach ruskich Rzeczypospolitej 1596–1914*, Kraków 2003.
- Krleža, *Predgovor* = M. Krleža, *Predgovor*, in: *Izložba srednjovekovne umjetnosti naroda Jugoslavije*, Zagreb 1951, 11.
- Kršnjavi, *Oblici graditeljstva* = I. Kršnjavi, *Oblici graditeljstva u starom vieku i glavna načela gradjevne ljepote*, Zagreb 1883.
- Kršnjavi, *Pravoslavna crkva u Zagrebu* = Dr. K. [I. Kršnjavi], *Pravoslavna crkva u Zagrebu*, Narodne novine, Zagreb, br. 44, 23. 2. 1883, 2.
- Kršnjavi, *Razvoj hrvatske umjetnosti* = I. Kršnjavi, *Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba, iz mojih zapisaka*, Hrvatsko kolo 1 (1905) 215–307.
- Kukuljević, *Pitanja društva za jugoslavensku povjestnicu* = I. Kukuljević, *Pitanja društva za jugoslavensku povjestnicu i starine na sve prijatelje starinah i povjestnice naroda hrvatskoga, slovenskoga, srbskoga i bugarskoga*, Branik, Sisak, br. 3, 29. 3. 1871, 1–3.
- L'art médiéval yougoslave* = *L'art médiéval yougoslave, Moulages et copies exécutés par des artistes Yougoslaves et Français*, Paris 1951.
- Lowenthal, *Fabricating Heritage* = D. Lowenthal, *Fabricating Heritage*, *History and Memory* 10/1 (1998) 5–24.
- Manević, *Art Deco* = Z. Manević, *Art Deco and National Tendencies in Serbian Architecture*, *Spatium* 1 (1997) 34–37.
- Marić, *The International Versus the National* = I. Marić, *The International Versus the National in the Architecture of Serbia as a Creative Basis for Transition to 3rd Millenium*, in: *Architecture and Urbanism at the Turn of III Millenium I*, Belgrade 1996, 447–451.
- Marinis, *Architecture and Ritual* = V. Marinis, *Architecture and Ritual in the Churches of Constantinople. Ninth to Fifteenth Centuries*, Cambridge 2014.
- Marković, *Ćiril Metod Iveković* = S. Marković, *Ćiril Metod Iveković: arhitekt i konzervator*, Zagreb 1992.
- Maruševski, *Franjo Klein* = O. Maruševski, *Franjo Klein, graditelj sredine 19. veka*, *RIPU* 17/2 (1993) 106–123.
- Maruševski, *Iso Kršnjavi* = O. Maruševski, *Iso Kršnjavi kao graditelj. Izgradnja i obnova obrazovnih, kulturnih i umjetničkih objekata u Hrvatskoj*, Zagreb 1986.
- Maruševski, *Iz zagrebačke spomeničke baštine* = O. Maruševski, *Iz zagrebačke spomeničke baštine*, Zagreb 2006.
- Matsche, *Die Kunst im Dienst der Staatsidee Kaiser VI* = F. Matsche, *Die Kunst im Dienst der Staatsidee Kaiser VI. Ikonographie, Ikonologie und Programmatik des 'Kaiserstils' I*, *Beiträge zur Kunstgeschichte* 16/2 (1981) 297–304.
- Merenik, *Ideološki modeli* = L. Merenik, *Ideološki modeli: srpsko slikarstvo 1945–1968*, Beograd 2001.
- Merenik, *Mileta Prodanović* = L. Merenik, *Mileta Prodanović: biti na nekom mestu, biti, svuda biti*, Beograd 2011.

- Merenik, „Prostranstvo [u]vida” = L. Merenik, „Prostranstvo [u]vida”, in: I. Subotić, L. Merenik, Zoran Grebenarović: [prostranstvo [u]vida], Beograd 2012, 55–111.
- Merenik, *Umetnost i vlast* = L. Merenik, *Umetnost i vlast. Srpsko slikarstvo 1945–1968*, Beograd 2010.
- Mihaylovna Kishkinova, *Byzantine Style* = E. Mihaylovna Kishkinova, *Byzantine Style in the Architecture of Orthodox Countries – Second Half of XIX – Middle of XX Century*, European Journal of Science and Theology 10/6 (2014) 267–280.
- Milašinović-Marić, ‘Byzantium’ in Belgrade = D. Milašinović-Marić, ‘Byzantium’ in Belgrade, *Архитектура и урбанизам* 2 (1995) 85–88.
- Miljanović, *Crkveni spomenici* = M. Miljanović, *Crkveni spomenici*, in: *Dvor na Uni. Od prijeslavenskog doba do naših dana I*, Dvor na Uni 1991, 592–618.
- Moss, *Toward the Visualization of History* = M. Moss, *Toward the Visualization of History. The Past as Image*, Lanham 2010.
- Munslow, *Deconstructing History* = A. Munslow, *Deconstructing History*, London 1997.
- Nikolajević, *Nacrti sakralnih objekata u Vojnoj Krajini* = Lj. Nikolajević, *Nacrti sakralnih objekata u Vojnoj Krajini*, RPU 11 (1987) 209–230.
- Okunev, *Monumenta artis serbicae* = N. Okunev, *Monumenta artis serbicae* I, Zagreb–Prag 1928; II, Prag 1930; III, Prag 1931; IV, Prag 1932.
- Pantelić, *Nationalism and Architecture* = B. Pantelić, *Nationalism and Architecture: The Creation of a National Style in Serbian Architecture and Its Political Implications*, Journal of the Society of Architectural Historians 56/1 (1997) 16–41.
- Petersohn, *Politik und Heiligenverehrung* = J. Petersohn, *Politik und Heiligenverehrung im Hochmittelalter, Ergebnisse und Desiderate*, in: *Politik und Heiligenverehrung im Hochmittelalter*, ed. J. Petersohn, Sigmaringen 1994, 597–609.
- Petković, *La peinture Serbe du moyen âge* = V. Petković, *La peinture Serbe du moyen âge I–II*, Beograd 1930, 1934.
- Popović N., *Crkveni hram* = N. Popović, *Crkveni hram na Novom Beogradu*, DaNS 20–21 (1997) 55.
- Poulot, *The Birth of Heritage* = D. Poulot, *The Birth of Heritage: ‘le moment Guizot’*, Oxford Art Journal 11/2 (1988) 40–56.
- Princes, *Patronage and the Nobility* = Princes, *Patronage and the Nobility. The Court at the Beginning of the Modern Age c. 1450–1650*, edd. R. G. Asch, A. M. Birke, Oxford 1991.
- R., *Iz gornje Krajine* = R., *Iz gornje Krajine, 17. studenoga. Dopis*, Glasnik dalmatinski, Zadar, br. 97, 5. 12. 1862, 3.
- Rappeti, *Symbolism* = R. Rappeti, *Symbolism*, Paris 2005.
- Riegl, *Der moderne Denkmalkultus* = A. Riegl, *Der moderne Denkmalkultus, sein Wesen, seine Entstehung*, Vienna 1903.
- Saunders, *Who Paid the Piper?* = F. S. Saunders, *Who Paid the Piper? CIA and the Cultural Cold War*, London 2000.
- Schmitt, *Römischer Katholizismus* = C. Schmitt, *Römischer Katholizismus und politische Form*, München 1925.
- Schwartz, *The Whirling Disc* = E. C. Schwartz, *The Whirling Disc. A Possible Connection Between Medieval Balkan Frescoes and Byzantine Icons*, *Зорпаф* 8 (1977) 24–29.
- Silke, *In welchem Style sollen wir bauen?* = W. Silke, *In welchem Style sollen wir bauen?: Studien zu den Schriften und Bauten des Architekten Heinrich Hübsch (1795–1863)*, Diss. Universität Stuttgart, 2004.
- Simić, ‘Gnädiger Kaiser’ und ‘treuer Untertan’ = V. Simić, ‘Gnädiger Kaiser’ und ‘treuer Untertan’: *Dynastic Patriotism and Orthodox Subjects in the Eighteenth-Century Habsburg Monarchy*, in: *Encounters in Europe’s Southeast: the Habsburg empire and the Orthodox world in the eighteenth and nineteenth centuries*, edd. H. Heppner, E. Posch, Bochum 2012, 25–42.
- Smičiklas, *Nacrt života i djela* = T. Smičiklas, *Nacrt života i djela biskupa J. J. Strossmayera i izabrani njegovi spisi: govori, rasprave i okružnici*, Zagreb 1906.
- Smit, *Nacionalni identitet* = A. D. Smit, *Nacionalni identitet*, Beograd 2010².
- Smith, *Chosen Peoples* = A. Smith, *Chosen Peoples. Sacred Sources of National Identity*, Oxford – New York 2003.
- Smith, *States and Homelands* = A. D. Smith, *States and Homelands: the Social and geopolitical Implications of National Territory*, Millennium, Journal of International Studies 10/3 (1981) 187–202.
- Smith, *The ‘Golden Age’* = A. D. Smith, *The ‘Golden Age’ and National Renewal*, in: *Mytos and Nationhood*, edd. G. Hosking, G. Schopflin, London 1997, 36–59.
- Smith, *The Ethnic Origins of Nations* = A. D. Smith, *The Ethnic Origins of Nations*, Oxford 1988.
- Sofianos, Tsigaridas, *Holy Meteora* = D. Sofianos, E. Tsigaridas, *Holy Meteora. The Monastery of St Nicholas Anapafsas – History and Art*, Kalambaka 2003.
- Stanišić, *Čedomir Vasić* = G. Stanišić, *Čedomir Vasić: omnia tempus habent*, Beograd 2014.
- Stošić, *Christ as King of Kings* = Lj. Stošić, *The Representation of Christ as King of Kings with a Triple Crown*, *ЗМЦЛЈ* 32–33 (2003) 167–193.
- Swenson, *The Rise of Heritage* = A. Swenson, *The Rise of Heritage. Preserving Past in France, Germany and England 1789–1914*, Cambridge 2013.
- Ševo, *Gomionica Monastery* = Lj. Ševo, *Gomionica Monastery in the Light of Recent Discoveries*, *ЗМЦЛЈ* 34–35 (2003) 269–278.
- Telesko, *Das 19. Jahrhundert* = W. Telesko, *Das 19. Jahrhundert. Eine Epoche und ihre Medien*, Wien 2010.
- Timotijević, *Praznične predstave* = M. Timotijević, *Praznične predstave Jovana Sterije Popovića i reprezentativna kultura u vreme kneza Aleksandra Karađorđevića*, *Teatron & Scena* 42/1 (2006) 171–178.
- Todorović, *Equestrian Portrait of Emperor Dushan* = J. Todorović, *The Orthodox Concept of Renovatio Imperii and the Equestrian Portrait of Emperor Dushan*, *Object* 3 (2000/2001) 94–114.

- Tomasella, *Tradizione*** = P. Tomasella, *Tradizione e ideali romantici nella ricerca di uno stile nazionale in Serbia (1830–1930)*, Trieste 2002.
- Tomić, *Pravna zaštita*** = S. Tomić, *Pravna zaštita spomenika kulture u Jugoslaviji*, Beograd 1958.
- Toynbee, *A Study of History*** = A. Toynbee, *A Study of History* I–XII, Oxford, 1936–1961.
- Treasures of Mount Athos*** = *Treasures of Mount Athos*, edd. A. A. Karakatsanēs, B. Atsalos, A. Hendry, Thessaloniki 1997.
- Vajt, *Nomadski duh*** = K. Vajt, *Nomadski duh*, Beograd 1994.
- Van Horn Melton, *From Image to Word*** = J. Van Horn Melton, *From Image to Word. Cultural Reform and the Rise of Literate Culture in Eighteenth Century Austria*, *The Journal of Modern History* 58/1 (1986) 92–124.
- Varga, *Das Schlagwort vom 'Finsteren Mittelalter'*** = L. Varga, *Das Schlagwort vom 'Finsteren Mittelalter'*, Baden–Wien–Leipzig–Brünn 1932.
- Vassilaki, *Religious Art under Foreign Rule*** = M. Vassilaki, *Religious Art under Foreign Rule: The Case of Painter*, in: *The Greek World under Ottoman and Western Domination (15th–19th Centuries)*, New York 2005, 80–92.
- Vocotopoulos, *A propos de l'influence de la peinture crétoise*** = P. L. Vocotopoulos, *A propos de l'influence de la peinture crétoise sur la gravure serbe du 16e siècle*, *Balkan Studies* 24/2 (1983) 675–680.
- Von Krüdener, *Die Rolle des Höfes im Absolutismus*** = J. F. Von Krüdener, *Die Rolle des Höfes im Absolutismus*, Stuttgart 1973.
- Vunjak, *Aleksandar Tomašević kao slikar-konzervator*** = M. Vunjak, *Aleksandar Tomašević kao slikar-konzervator*, in: *Aleksandar Tomašević 1921–1968. Slike i crteži*, Beograd 1980.
- Wilson, Reill, *Encyclopedia of the Enlightenment*** = E. J. Wilson, P. H. Reill, *Encyclopedia of the Enlightenment*, New York 1996.
- Yates, *The Art of Memory*** = F. A. Yates, *The Art of Memory*, London 1966.
- Žirarde, *Politički mitovi i mitologije*** = R. Žirarde, *Politički mitovi i mitologije*, Beograd 2000.
- Χαδζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι*** = M. Χαδζηδάκης, *Έλληνες ζωγράφοι μετά την Άλωση (1450–1830): με εισαγωγή στην ιστορία της ζωγραφικής της εποχής*, Αθήνα 1987.

LIST OF COLLABORATORS AND THEIR AFFILIATIONS*

TIJANA S. BORIĆ, Ph.D. Assistant Professor
University of Niš, Faculty of Fine Arts
tijanaboric@hotmail.com

IGOR BOROZAN, Ph.D. Assistant Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
borozan.igor73@gmail.com
iborozan@f.bg.ac.rs

*Representations of Identity in Art and Verbal-visual Culture
of the Modern Era (No. 177001)

DRAGAN DAMJANOVIĆ, Ph.D. Associate Professor
University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sci-
ences, Department of Art History
ddamnjan@ffzg.hr

This work has been supported in part by Croatian Science
Foundation under the project 4153 Croatia and Central Eu-
rope: Art and Politics in the Late Modern Period (1780–1945).

DRAGANA GRBIĆ, MA Research Assistant
Institute for Literature and Arts
drherald@gmail.com

*The Role of Serbian Periodicals in the Formation of Literary,
Cultural and National Models (No. 178024)

JASNA JOVANOVIĆ, Ph.D. Museum Advisor, Professor
The Pavle Beljanski Memorial Collection, Novi Sad; EDU-
CONS University, Sremska Kamenica
jasna.jovanovic@gmail.com

ALEKSANDAR KADIJEVIĆ, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
akadijev@f.bg.ac.rs

---

* An asterisk marks the titles of the projects of the Ministry of Ed-
ucation, Science and Technological Development of the Republic of
Serbia, in the frame of which individual authors have written the pa-
pers in this publication

*Serbian Art of the 20th Century – The National and Europe
(No. 177013)

MIROSLAVA KOSTIĆ, Ph.D. Research Associate
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Institute of Art
History

*Representations of Identity in Art and Verbal-visual Culture
of the Modern Era (No. 177001)

ALEKSANDRA KUČEKOVIĆ, Ph.D. Assistant Professor
University of Arts in Belgrade, Faculty of Fine Arts
akucekovic@gmail.com

SRĐAN MARKOVIĆ, Ph.D. Professor
University of Niš, Faculty of Fine Arts
magelen@open.telekom.rs

*Serbian Art of the 20th Century – The National and Europe
(No. 177013)

LIDIJA MERENIK, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
lmerenik@f.bg.ac.rs

*Serbian Art of the 20th Century – The National and Europe
(No. 177013)

ANA MILOŠEVIĆ, Ph.D.
Independent Researcher
anamilosevitz@gmail.com

KATARINA MITROVIĆ, Msc. Senior Curator
Historical Museum of Serbia
katarinamit1974@gmail.com

JOVANA NIKOLIĆ MA
PhD student, University of Belgrade, Faculty of Philosophy,
Department of History of Art
joanikol@yahoo.co.uk

*Representations of Identity in Art and Verbal-visual Culture
of the Modern Era (No. 177001)

MILAN POPADIĆ, Ph.D. Research Associate
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art

milan.popadic@f.bg.ac.rs, milan_popadic@yahoo.com

*Tradition and Transformation: Historical Heritage and Na-
tional Identity in Serbia in the 20th Century (No. III 47019)
and The Theory and Practice of Sciences in Society: Multidis-
ciplinary and Multi-generational perspectives (No. OI 179048).

MILETA PRODANOVIĆ, D.A. Professor
University of Arts in Belgrade, Faculty of Fine Arts
mileta.prodanovic@gmail.com

VLADIMIR SIMIĆ, Ph.D. Assistant Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
vmsimic@f.bg.ac.rs

*Representations of Identity in Art and Verbal-visual Culture
of the Modern Era (No. 177001)

LJILJANA STOŠIĆ, Ph.D. Scientific Advisor
Institute for Balkan Studies, SASA
ljiljana.stosic@gmail.com

*The Danube and the Balkans: Historical and Cultural and
Heritage (No. 177006)

IRINA TOMIĆ MA
PhD student, University of Belgrade, Faculty of Philosophy,
Department of History of Art
photoirina86@gmail.com

DANIJELA VANUŠIĆ MA Senior Curator
Belgrade City Museum
d.vanusic@gmail.com

We would like to express our gratitude for a large number of photographs to the following people and institutions:

BLAGO Fund, Inc.

Mr DUŠAN VUJIČIĆ and the PUBLISHING HOUSE PLATONEUM

CENTRE FOR PROTECTION OF HERITAGE OF KOSOVO AND METOHIJA – MNEMOSYNE, Belgrade

MUSEUM OF THE SERBIAN ORTHODOX CHURCH, Belgrade

FOUNDATION OF THE HOLY MONASTERY HILANDAR

GALLERY OF MATICA SRPSKA, Novi Sad

NATIONAL MUSEUM, Belgrade

INSTITUTE FOR PROTECTION OF CULTURAL HERITAGE OF THE REPUBLIC OF SERBIA, Belgrade

LEGACY OF IVAN ĐORĐEVIĆ

Mr DARKO NIKOLOVSKI

Mr LAZAR PEJOVIĆ

Mr VLADIMIR POPOVIĆ

Mr STANKO KOSTIĆ

Mr PAVLE MARJANOVIĆ

Mr VLADIMIR DŽAMIĆ

Mr NEDELJKO MARKOVIĆ

REPRODUCED MOVABLE ARTEFACTS ARE KEPT IN:

ARCHBISHOPRIC ARCHIVES IN ZAGREB, ARCHIVES OF THE SERBIAN
ORTHODOX PARISH IN ZAGREB: figs. 68, 72
ARCHIVES OF YUGOSLAVIA, BELGRADE: figs. 85, 110
BELGRADE CITY MUSEUM: figs. 54, 57–62, 141
CITY MUSEUM OF NOVI SAD: fig. 19
GALLERY OF ARTS, SPLIT: fig. 79.
GALLERY OF MATICA SRPSKA, NOVI SAD: figs. 4, 7, 17, 18, 28, 36, 47,
65, 78, p. 8–9
HISTORICAL MUSEUM OF SERBIA: fig. 51
MILITARY MUSEUM BELGRADE: fig. 64, p. 69
MILOŠ JURIŠIĆ'S COLLECTION: figs. 86, 111
MUSEUM OF CONTEMPORARY ART IN BELGRADE: figs. 98, 99
MUSEUM OF SREM: figs. 20, 21
MUSEUM OF THE EPARCHY OF BUDIM IN SZENTENDRE: fig. 80, p. 8
MUSEUM OF THE EPARCHY OF ZAGREB AND LJUBLJANA, ZAGREB: fig. 2
MUSEUM OF THE SERBIAN ORTHODOX CHURCH, BELGRADE: figs. 6,
29, 32, 34, 35, 37–44, 87
MUSEUM OF THE SERBIAN ORTHODOX CHURCH IN SREMSKI
KARLOVCI: fig. 5
NATIONAL LIBRARY OF SERBIA, BELGRADE: fig. 12, 15
NATIONAL MUSEUM IN BELGRADE: figs. 16, 54, 55, 63, 67, 78, 81, 96, 97,
p. 70
NATIONAL MUSEUM, NIŠ: fig. 66
ORTHODOX CATHEDRAL CHURCH OF SREMSKI KARLOVCI: fig. 76, p. 68–69.
PRIVATE PROPERTY: figs. 101, 102, 103, 104, 105, 129–138, p. 146–147.
SERBIAN ORTHODOX EPARCHY OF NIŠ: p. 68
THE ARCHIVE OF THE SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS,
BELGRADE: figs. 14, 48, 49, 50
THE COLLECTION OF THE BOGDANOVIĆ FAMILY: fig. 106
THE POSTCARDS COLLECTION OF THE NATIONAL AND UNIVERSITY
LIBRARY IN ZAGREB: fig. 73
THE VUJIČIĆ FOUNDATION COLLECTION: fig. 127, 128
UNIVERSITY LIBRARY 'SVETIZAR MARKOVIĆ', BELGRADE: fig. 1
ZEPTER MUSEUM, BELGRADE: fig. 100

PHOTO CREDITS FOR THE ILLUSTRATIONS

ZORAN ANDRIĆ: fig. 46
IGOR BOROZAN: figs. 45, 108, p. 68
DRAGAN DAMJANOVIĆ: figs. 23, 24, 25, 27, 69, 71, 74

VLADIMIR DŽAMIĆ: figs. 10, 11
IVAN JAKŠIĆ, SERBIAN INSTITUTE, BUDAPEST: fig. 9
STANKO KOSTIĆ: fig. 64, 109, 114, p. 69
PETER KRAJNC: figs. 22, 23, 35, 37–42, 44, 87
MIROSLAV LAZIĆ: figs. 5, 33, 52
NEDELJKO MARKOVIĆ: figs. 8, 30, 33, 34
DUŠAN MILIJIĆ: fig. 14
ZORAN SAM: fig. 13
IVAN VIĐEN: fig. 70
ARCHBISHOPRIC ARCHIVES IN ZAGREB, ARCHIVES OF THE SERBIAN
ORTHODOX PARISH IN ZAGREB: figs. 68, 72
ARCHIVES OF YUGOSLAVIA, BELGRADE: figs. 85, 110
BELGRADE CITY MUSEUM: figs. 57–62, 141
CITY MUSEUM OF NOVI SAD: fig. 19
FOUNDATION OF KING PETAR I KARADORĐEVIĆ, OPLENAC: figs. 82, 83
GALLERY OF ARTS, SPLIT: fig. 79
GALLERY OF MATICA SRPSKA, NOVI SAD: figs. 4, 7, 17, 18, 28, 36, 47, 65, 78
HISTORICAL MUSEUM OF SERBIA: fig. 51
LIBRARY OF THE SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS,
BELGRADE: figs. 48, 49, 50
MUSEUM OF CONTEMPORARY ART IN BELGRADE: figs. 98, 99
MUSEUM OF SREM: fig. 21
MUSEUM OF THE EPARCHY OF BUDIM IN SZENTENDRE: fig. 80
MUSEUM OF THE EPARCHY OF ZAGREB AND LJUBLJANA, ZAGREB: fig. 2
MUSEUM OF THE SERBIAN ORTHODOX CHURCH, BELGRADE: figs. 6,
29, 32, 34, 35, 37–44
MUSEUM OF THE SERBIAN ORTHODOX CHURCH IN SREMSKI
KARLOVCI: fig. 5
NATIONAL MUSEUM IN BELGRADE: figs. 16, 54, 54, 55, 63, 67, 78, 81,
96, 97, p. 70
NATIONAL MUSEUM, NIŠ: fig. 66
PUBLISHING HOUSE PLATONEUM: fig. 76, p. 68, 69
ROYAL COURT ARCHIVES: figs. 88–95
INSTITUTE FOR PROTECTION OF CULTURAL HERITAGE
OF THE REPUBLIC OF SERBIA, BELGRADE: figs. 56a–56b
SERBIAN ORTHODOX MUSEUM IN SZENTENDRE: fig. 87
THE ARCHIVE OF THE SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS,
BELGRADE: fig. 14
UNIVERSITY LIBRARY 'SVETIZAR MARKOVIĆ', BELGRADE: fig. 1
ZEPTER MUSEUM: fig. 100

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART III

PUBLISHERS

SERBIAN NATIONAL COMMITTEE OF BYZANTINE STUDIES
svizkom@gmail.com

SLUŽBENI GLASNIK, BELGRADE, SERBIA
Jovana Ristića 1, 11000 Belgrade, Serbia
www.sglasnik.com

INSTITUTE FOR BYZANTINE STUDIES
SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
Knez Mihailova 35, 11000 Belgrade, Serbia
inst.byz@vi.sanu.ac.rs

DESIGN

MIROSLAV LAZIĆ

TRANSLATORS

TAMARA RODWELL-JOVANOVIĆ

IVAN DELAČ

ANA SELIĆ

MIONA PIPERSKI

STANISLAV GRGIĆ

TIJANA CVETKOVIĆ

MAPS

NEBOJŠA ŠULETIĆ

CIRCULATION

500 COPIES

PRINTED BY

SLUŽBENI GLASNIK, BELGRADE, SERBIA

ISBN 978-86-519-2007-6

ISBN 978-86-519-2004-5

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

72/75(=163.41)"17/20"(082)
72/75.033.2(497.11)(082)

IMAGINING the Past, the Reception of the Middle Ages in the Serbian Art
from the 18th to 21st Century / editors Lidija Merenik, Vladimir Simić,
Igor Borozan ; [maps Nebojša Šuletić]. - Belgrade : Serbian National
Committee of Byzantine Studies : Službeni glasnik : Institute for Byzantine
Studies SANU, 2016 (Belgrade : Službeni glasnik). - 252 str. : ilustr. ; 29
cm. - (Byzantine Heritage and Serbian Art ; 3)

"Published on the occasion of the 23rd international congress of Byzantine
studies" ---> prelim. str. - Tiraž 500. - List of collaborators and their
affiliations: str. 251-252. - Napomene i bibliografske reference uz tekst.
- Bibliografija: str. 235-250.

ISBN 978-86-519-2007-6 (SG)
ISBN 978-86-519-2004-5

а) Уметност, српска - 18в - 21в б) Уметност, византијска -
Рецепција - Србија

COBISS.SR-ID 224966156

